

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Ochrana měkkých cílů se zaměřením na Základní
školu v Březnici na Příbramsku**

Autor práce: Denisa Chlandová

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: Mgr. Stanislav Kazbunda

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2025

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Denisa Chlandová

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Ochrana měkkých cílů se zaměřením na Základní školu v Březnici na Příbramsku

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Protection of Soft Targets with a Focus on the Elementary School in Březnice, Příbram District

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

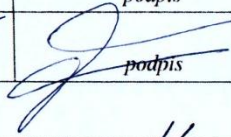
Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Stanislav Kazbunda

Datum zadání bakalářské práce: Květen 2025

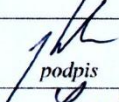
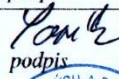
Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bude nejprve realisticky identifikovat a charakterizovat aktuální úroveň ochrany této školy v kontextu jejího postavení jako měkkého cíle, a to se zřetelem k možným bezpečnostním a kriminálním rizikům.

Vedlejším cílem bakalářské práce bude navrhnout opatření pro optimalizaci systému ochrany měkkého cíle, Základní školy v Březnici, s důrazem na prevenci potenciálních kriminálních hrozeb.

Student: Denisa Chlandová	3.6.2025 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Stanislav Kazbunda	3.6.2025 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	4.6.2025 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	13.6.2025 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	16.6.2025 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Stanislava Kazbundy za cenné rady,
připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

CHLANDOVÁ, D. *Ochrana měkkých cílů se zaměřením na Základní školu v Březnici na Příbramsku: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 69 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Stanislav Kazbunda

Klíčová slova: Měkké cíle, ochrana měkkých cílů, školská zařízení, ochrana škol.

Teoretická část práce se zabývá definicí měkkých cílů, jejich následnou identifikací a způsoby útoků na měkké cíle. Dále se práce zaměřuje na ochranu měkkých cílů a bezpečnostní prvky, které mohou být využity. Okrajově je vymezen také pojem terorismus v kontextu útoků na měkké cíle. Následně se práce blíže věnuje ochraně škol a školských zařízení a hrozbám, které mohou v těchto objektech nastat.

Praktická část práce je řešena pomocí vlastního terénního šetření, které zahrnovalo krátký rozhovor s ředitelem školy. Následně bylo využito dotazníkové šetření, které bylo zasláno zaměstnancům školy a žákům 8. a 9. ročníků.

ABSTRACT

CHLANDOVÁ, D. *Protection of Soft Targets with a Focus on the Elementary School in Březnice, Příbram District: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2025. 69 pgs. Supervisor: Mgr. Stanislav Kazbunda

Key words: Soft Targets, Protection of Soft Targets, Education Institutions, School Protection.

The theoretical part of the thesis deals with the definition of soft targets, their identification, and the possible types of attacks on such targets. Furthermore, the thesis focuses on the protection of soft targets and the security elements that can be utilized. The concept of terrorism is also briefly defined in the context of attacks on soft targets. Subsequently, the work concentrates more closely on the protection of schools and educational institutions, as well as on the threats that may occur in these facilities.

The practical part of the thesis is based on original field research, which included a brief interview with the school principal. This was followed by a questionnaire survey that was distributed to school staff and to students in the 8th and 9th grades.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Definice měkkých cílů	12
2.1 Identifikace měkkých cílů	13
2.2 Způsoby útoku na měkké cíle	14
2.2.1 Verbální agrese.....	14
2.2.2 Útok beze zbraně.....	15
2.2.3 Chladná zbraň.....	15
2.2.4 Útok tekutinou.....	16
2.2.5 Nájezd vozidlem.....	17
2.2.6 Útok střelnou zbraní.....	17
2.2.7 Výbušniny	18
3 Ochrana měkkých cílů.....	20
3.1 Opatření dle klíče ODRA.....	21
3.2 Principy a východiska ochrany měkkých cílů.....	23
3.2.1 Bezpečnost věcí dotčených subjektů.....	23
3.2.2 Proaktivní přístup	23
3.2.3 Spolupráce, kooperace	24
3.3 Bezpečnostní prvky	24
3.3.1 Fyzická bezpečnost	24
3.3.2 Elektronické prvky	24
3.3.3 Mechanické prvky	25
4 Terorismus a útoky na měkké cíle	26
5 Ochrana škol a školských zařízeních	28
5.1 Audit.....	29
5.2 Aktivní střelec ve škole.....	30
5.2.1 Možná charakteristika útočníka	30

5.2.2	Doporučený postup v případě útoku	31
5.2.3	Utíkej, schovej se, bojuj!.....	31
5.3	Další vybrané hrozby	32
5.3.1	Požár.....	32
5.3.2	Havárie, únik nebezpečných látek.....	33
5.3.3	Kriminalita	34
6	Empirická část.....	35
6.1	Cíl výzkumu	35
6.2	Stanovení hypotéz	35
7	Výsledky výzkumu	36
7.1	Terénní šetření.....	36
7.2	Rozhovor	38
7.3	Dotazníkové šetření pro žáky.....	41
7.4	Dotazníkové šetření pro zaměstnance.....	51
8	Diskuse.....	59
	Závěr	63
	Seznam použitých zdrojů	65
	Seznam zkratek	68
	Seznam tabulek a grafů	69

Úvod

V současné době se otázka ochrany měkkých cílů dostává do popředí odborné i veřejné diskuse. Vzhledem k rostoucímu počtu násilných incidentů včetně útoků v prostorách škol, nemocnic, nákupních center či náboženských institucí se ukazuje, že tradiční přístupy k bezpečnosti nemusí být pro tento typ objektů vždy dostatečné. Měkké cíle, tedy místa s vysokou koncentrací osob a omezenou možností obrany, představují z hlediska bezpečnostního managementu specifický problém. Často postrádají aktivní prvky ochrany a bývají závislé na rychlé reakci složek integrovaného záchranného systému.

Do této kategorie jednoznačně spadají i školská zařízení. Základní školy jsou místa, kde se pohybují děti, pedagogický sbor i další zaměstnanci, a jejichž primární funkcí je vzdělávání, nikoli bezpečnostní obrana. Právě to z nich činí potenciálně zranitelné cíle v případě jakéhokoli krizového scénáře, ať už se jedná o vnější hrozbu v podobě násilného vniknutí, nebo o interní krizovou situaci, jakou může být například agresivní chování žáka.

Tato bakalářská práce si klade za cíl provést bezpečnostní analýzu konkrétního objektu – Základní školy v Březnici na Příbramsku – z pohledu její připravenosti čelit možným bezpečnostním a kriminálním hrozbám. Hlavním cílem práce je realisticky identifikovat a charakterizovat aktuální úroveň ochrany školy jako MC. Vedlejším cílem je navrhnout konkrétní a reálně uskutečnitelná opatření, která by vedla k optimalizaci systému ochrany, zejména se zaměřením na prevenci.

Empirická část práce je postavena na kombinaci několika metod – dotazníkového šetření mezi žáky a zaměstnanci školy, řízeného rozhovoru s vedením školy a na vlastním pozorování. Díky této kombinaci bylo možné nahlédnout na problém z více perspektiv, což umožnilo vytvořit ucelený obraz o současném stavu ochrany a bezpečnostní kultury v daném objektu.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je nejprve realisticky identifikovat a charakterizovat aktuální úroveň ochrany Základní školy v Březnici na Příbramsku v kontextu jejího postavení jako měkkého cíle, a to se zřetelem k možným bezpečnostním a kriminálním rizikům. Vedlejším cílem bakalářské práce je navrhnout opatření pro optimalizaci systému ochrany měkkého cíle Základní školy v Březnici na Příbramsku s důrazem na prevenci potenciálních kriminálních hrozeb.

Metodika sběru dat

Autorka si pro práci vybrala kvalitativní i kvantitativní výzkumné šetření.

Technika sběru dat

Pro kvalitativní výzkum si autorka vybrala techniku sběru pomocí terénního šetření. Součástí terénního šetření bylo provedení krátkého polostrukturovaného rozhovoru pro doplnění informací, které nejsou možné vyhodnotit ze samotného terénního šetření rovněž byla uskutečněna podrobná prohlídka školy a jejího okolí. Rozhovor byl koncipován tak, aby respondent mohl volně vyjádřit své názory. Pro kvalitativní výzkum bylo vybráno dotazníkové šetření. Byly navrženy dva dotazníky – každý z těchto dotazníků byl pro jiné výzkumné soubory. V dotazníkovém šetření byly zvoleny uzavřené i otevřené odpovědi, přičemž u některých uzavřených odpovědí mohli respondenti vybrat více odpovědí.

Výzkumný soubor

Výzkumný soubor rozhovoru této práce tvoří ředitel Základní školy, který byl vybrán jako konkrétně analyzovaný objekt. Ředitel školy byl zvolen záměrně s ohledem na svou znalost vnitřního chodu školy.

První dotazníkové šetření bylo určeno všem zaměstnancům školy. Druhý dotazník byl určen pro žáky 8. a 9. ročníku 2. stupně.

Realizace výzkumu

Terénní šetření probíhalo nejdříve rozhovorem s ředitelem školy a následně bylo autorce umožněno školu důkladně projít za doprovodu pověřených osob. Rozhovor

obsahoval 12 otázek a tři hlavní odvětví. Pro terénní šetření autorka zhotovila plán, na které oblasti se zaměří. Těchto oblastí bylo deset.

Dotazníkové šetření určené pro zaměstnance tvoří 13 otázek, a 2 podotázky přičemž 12 otázek je uzavřených, 1 otázka umožňovala výběr z více odpovědí. Dotazníkové šetření pro žáky obsahovalo 13 otázek, a 3 podotázky, 10 otázek je uzavřených, 2 otázky umožňovaly výběr z více odpovědí. Dotazník byl vytvořen v elektronické formě přes program Google forms. Byl přístupný od 27. května do 8. června. Dotazníkového šetření určeného pro zaměstnance se zúčastnilo celkem 30 respondentů. Dotazníkového šetření určeného pro žáky se zúčastnilo celkem 89 respondentů.

Analýza dat

Z terénního šetření byly nejdůležitější poznatky sepsány a rozraženy do vybraných okruhů zkoumání.

Řízený rozhovor byl přepsán a následně byla provedena analýza textu metodou tematické analýzy a pro systematizaci dat bylo využito otevřené kódování. Při otevřeném kódování autorka rozdělila odpovědi na menší tematické celky, které byly přiřazeny k hlavním oblastem výzkumu.

U dotazníkového šetření byly výsledky, které autorka obdržela, zpracovány do grafů, aby byla umožněna lepší vizuální ukázka.

2 Definice měkkých cílů

Definice měkkých cílů (dále jen „MC“) není v současné době definována zákonem. Termín MC se využívá hlavně při bezpečnostních kurzech, nebo je hojně používán bezpečnostní komunitou.

Mnoho problémů spojených s MC souvisí s nemožností vytvořit jednotnou mezinárodně platnou definici a s tvorbou odpovídajících bezpečnostních systémů pro jejich ochranu. Narůstající počet teroristických útoků a dalších násilných trestných činů vyvíjí tlak na nalezení řešení této situace. Proto se útoky na MC staly jedním z nejčastěji využívaných způsobů, jak ovlivnit veřejné mínění a zastrašit obyvatelstvo.¹

Tento pojem označuje prostory, objekty, nebo akce, které jsou charakterizovány častou přítomností většího počtu osob a současně je zde nízká ochrana nebo dokonce úplně chybí zabezpečení proti násilným útokům. Na základě výše uvedeného vymezení je možno do MC zařadit školy a školská zařízení, sportovní a společenské akce, kulturní zařízení, jako jsou divadla nebo koncertní sály, náměstí a další veřejná prostranství, nemocniční zařízení, restaurační zařízení náboženské a další turisticky významné objekty, nákupní centra a mnoho dalších.²

Ačkoliv uvedené příklady vykazují na první pohled výrazné rozdíly, při zajištění jejich ochrany se ukazuje řada určitých podobností. Tyto shody umožňují formulovat jednotný rámec, sdílet efektivní přístupy a koordinovat některá opatření napříč případy. I přes tyto rozdíly je možné vytvořit určitou charakteristiku, které tyto cíle spojuje, a tak jsou atraktivnější pro potenciální útočníky.³

MC je možné rozdělit do několika skupin. Hlavním rozdělením je dělení na trvalé MC a na dočasné MC. Trvalé MC lze dále rozdělit na venkovní prostory a vnitřní prostory. Mezi venkovní prostory se řadí stadiony, tržiště, sportovní komplexy a další. Do vnitřních prostor jsou řazena divadla, nákupní centra, nemocnice a další. Dočasné MC se dále rozděluje na dočasné placené akce a dočasné akce s volným vstupem. Placenými akcemi se rozumí festivaly, koncerty atd. Akce s volným vstupem jsou dále demonstrace,

¹ BALABÁN, M.; PERNICA, B. a KOLEKTIV. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Karolinum, 2015. s. 85.

² NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. s. 95-96.

³ NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. s. 96.

zápasy nebo Vánoční trhy. MC je možné dělit podle hlediska zdroje nebezpečí, které mohou být ohroženy osamoceným aktivním útočníkem, teroristickou skupinou nebo ohrožení jinou specifickou skupinou.⁴

2.1 Identifikace měkkých cílů

Jak již bylo konstatováno, MC mají společnou charakteristiku, která je pro útočníky atraktivní, i když se samotné objekty od sebe liší. Tato atraktivita dle „*Metodiky Základy ochrany měkkých cílů*“ spočívá především v:

- Otevřenosti pro veřejnost – Veřejně přístupná a neohraňovaná místa bez vstupní kontroly představují pro útočníky atraktivnější cíle, neboť umožňují snazší provedení útoku než objekty, které jsou vymezeny fyzickými bariérami a vybaveny kontrolními stanovišti.
- Množství a koncentrace osob – koncentrace a množství osob je též faktor, podle kterého si útočníci vybírají své místo útoku. Z provedených analýz vyplývá, že útočníci si zpravidla volí místa s vysokou koncentrací lidí, neboť davové chování může výrazně znásobit následky útoku. Jedná se o hlavní charakteristiku, kterou ovlivňuje místa útoků a právě proto je tato vlastnost charakteristická pro měkké cíle.
- Mediální pozornost – pokud je mediální dosah daného místa či objektu vyšší než pro ostatní místa a objekty, zvyšuje se šance útoku.
- Symboličnost cíle – pokud je objekt spojen určitou symboličností, jako náboženství, politika, rasy a menšiny nebo společensky diskutovaná témata, nachází se zde větší riziko, že tento MC bude zvolen jako cíl útoku a je nutné zvyšovat pozornost při jeho ochraně.⁵

Další možná identifikace měkkých cílů je možná podle přístupu metody CARVER. Tato metoda slouží k analýze rizikovosti cílů a řadí se mezi ně:

C – Criticality (kritičnost),

⁴ Kolektiv. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019 s. 30-31

⁵KALVACH, Z. *Základy ochrany měkkých cílů Metodika*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016. s. 18.

A – Accessibility (přístupnost),

R – Recuperability (obnovitelnost),

V – Vulnerability (zranitelnost),

E – Effect on population (dopad na populaci),

R – Recognizability (rozpoznatelnost).⁶

2.2 Způsoby útoku na měkké cíle

Kategorizace způsobů útoků na měkké cíle slouží jako východisko pro navržení adekvátních bezpečnostních opatření, která představují klíčový prvek při snižování rizika ohrožení a zvyšování celkové odolnosti daného prostoru. Každý typ útoku vyžaduje specifický přístup k prevenci, detekci a reakci, a právě důkladné rozčlenění možných scénářů umožňuje efektivnější plánování ochrany i cílené nasazení dostupných prostředků.

Útoky na měkké cíle mohou být:

- *Verbální agrese*
- *Útok beze zbraně*
- *Chladná zbraň*
- *Tekutiny*
- *Nájezd vozidlem*
- *Střelná zbraň*
- *Výbušniny⁷*

2.2.1 Verbální agrese

Verbální agresí se rozumí slovní útoky v podobě vulgarismů. Může směřovat ke skupině nebo k jednotlivci. Nejčastějším motivem je nenávist k této určité skupině či jednotlivci. Opakovaná verbální agrese navyšuje riziko k následnému násilnému útoku. Je proto vhodné takovýmto typům útoku věnovat značnou pozornost. „*Slovní agrese je*

⁶HORFEITER, L.; BEREZUTSKYI, V.; FIGULI, L. a , Z. *Soft Target Protection Theoretical Basis and Practical Measures*. Springer, 2018. s. 140.

⁷NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. s. 100

ne/uvědomělé testování cíle útoku a společnosti, kam až bude moci dojít, a nebude-li zastaven v nefyzické fázi, je neasnadě překročit k další úrovni projevu nenávisti.”⁸

2.2.2 Útok beze zbraně

Útokem beze zbraně se rozumí takový útok, který je uskutečňován pomocí těla a to bez pomoci dalších nástrojů, které mohou zvýšit sílu a nebezpečnost útoku. Takovýto útok je problematický v tom, že mu lze jen těžko zabránit, jelikož útočník nemá u sebe specifické nástroje, které by nasvědčoval tomu, že k útoku dojde. Je zde tedy i značná problematika prevence a rychlá detekce. Detekce je zde závislá pouze na pozorování podezřelého chování útočníka.⁹

Příkladem může být útok pěstmi na učitele žákem v USA roku 2025 na střední škole v Danville.¹⁰

2.2.3 Chladná zbraň

Chladnou zbraní se rozumí zbraň, která nevyužívá výbušnou energii, ale působí mechanickým účinkem – tedy tlakem, řezem, sekutím, bodnutím nebo úderem. Tento typ zbraně může způsobit velmi vážná poranění či smrt. Do chladných zbraní je také možné zařadit pevnou věc, která může způsobit fyzické nebo mechanické poranění.¹¹

Dle následku užití je možné tyto zbraně rozdělit na bodné, řezné, sečné. Do této skupiny patří mačety, nože, sekery, kopí. Další skupinou, do které chladné zbraně můžeme rozdělit, jsou zbraně úderové. Do této skupiny jsou řazeny tyče, obušky, baseballové pálky.¹²

Největší riziko představují bodné chladné zbraně. Tyto zbraně vytvářejí hluboká zranění. Může jim dojít k poranění vnitřních orgánů nebo poranění tepen, kdy při těchto poranění je ztížena první pomoc a nemusí zde být efektivně včasné zastavení krvácení. Chladnou zbraň je možné snadno ukrýt pod oblečením. Protože se používá při

⁸ NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. s.101

⁹ NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019.. s. 101

¹⁰ *Student attacks teacher at Monte Vista High School*. Online. 2025. Dostupné z: https://www.nbcbayarea.com/news/local/student-attacks-teacher-monte-vista-high-danville/3815082/?utm_source=chatgpt.com. [cit. 2025-06-04].

¹¹ NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. s. 102.

¹² HRINKO, M. a KOLEKTIV. *Prvosledové hlídky policie v systému ochrany měkkých cílů*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s. 41.

tichém útoku zblízka, dokáže útočník zasáhnout více osob, než si okolí vůbec všimne toho, že útok probíhá.¹³

Tyto zbraně jsou ve velkém množství vytvořeny z kovu, a tak je jejich detekce snadnější v případech, kdy je MC zabezpečený brámovými detektory kovů nebo ručním detektorem kovů.

Mezi další nevýhodu chladných zbraní patří jejich dostupnost, protože je lze často volně zakoupit bez nutnosti povolení, a to i v běžných obchodech nebo na internetu. Tento typ zbraní je také dostupný bez upoutání pozornosti bezpečnostních složek, a tím tak představuje nejzávažnější hrozbu pro MC.¹⁴

Zamezit vnesení bodné zbraně do prostoru MC s vysokým stupněm ohrožení by tak mělo být považováno za jednu z klíčových bezpečnostních priorit. I měkké cíle nacházející se ve střední nebo nižší kategorii ohroženosti by však neměly toto riziko podceňovat a měly by mu věnovat odpovídající pozornost v rámci preventivních opatření.

Příkladem je útok na nádraží v Hamburku roku 2025, kdy žena napadla cestující nožem. Tento útok si vyžádal 18 zraněných, z toho 4 kriticky zraněné.¹⁵

2.2.4 Útok tekutinou

Útok pomocí tekutiny je specifická forma násilného útoku. Tento typ útoku je tichý, nenápadný a vysoce nebezpečný. Způsob útoku se liší dle použité látky, a to na hořlaviny nebo žíraviny. Útok pomocí hořlavé látky může být použit k útoku na osoby v otevřeném nebo uzavřeném prostoru MC. Typicky jako hozením zapálené lahve. Nejčastěji je využíván benzín nebo líh. Hořlavina zpravidla vytváří větší poškození vyššího počtu osob. Oproti tomu je žíravina nejčastěji využívána na konkrétní osobu. Je však možné ji využít i jako využití plošným rozptýlením na skupinu. Útok kyselinou způsobuje těžké popáleniny, zohavení nebo dokonce smrt. Nejčastěji jsou využívány kyseliny, jako kyselina sírová nebo chlorovodíková.¹⁶

¹³ ANDOR, Š. *Jak přežít násilný útok*. 3. Praha: Autreo, 2024. s. 88.

¹⁴ NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. s. 101.

¹⁵ *Útok na nádraží v Hamburku*. Online. IDNES.cz. 2025. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/nemecko-hamburk-utok-zena-nuz-zraneni.A250523_191550_zahranicni_Ichuc. [cit. 2025-06-04].

¹⁶ NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. s. 102.

Kyseliny nebo hořlaviny jsou lehké přenositelné v láhvi a jsou tak snadno přenositelné bez povšimnutí, navíc převážná většina je snadno dostupná.

2.2.5 Nájezd vozidlem

Jedná se o způsob útoku, při kterém útočník úmyslně najede motorovým vozidlem (osobním automobilem, nákladním vozem, dodávkou nebo jiným prostředkem) do skupiny osob za účelem poškození co největšího počtu obětí. Tento způsob útoku patří mezi typické formy útoku a jejich četnost stále stoupá.¹⁷

Tento typ útoku je charakteristický nízkou náročností na přípravu, snadnou dostupností prostředku útoku a rychlostí provedení. Většina těchto činů se odehrává v místech s vysokou koncentrací civilního obyvatelstva, často na veřejných prostranstvích, jako jsou pěší zóny, trhy, nákupní centra, kulturní nebo sportovní akce, nádraží či okolí škol.¹⁸

Pokud je MC vysoce ohrožen, je vhodné situovat pohyb osob tak, aby se nenacházel u hlavních silnic, dlouhých rovných komunikací, které jsou vhodné k rychlému rozjezdu, nebo v prostoru, kde je zákaz vjezdu dopravních vozidel. Jako další je vhodné uskutečňovat preventivní opatření, která povedou k zátarasu, a tím pádem zamezí úplnému vjezdu automobilů nebo jejich rychlost sníží na minimum.

Příkladem je nedávný útok v Německém Magdeburku, kdy najelo ve vysoké rychlosti auto na vánočních trzích. Útok si vyžádal 5 mrtvých a přes 200 zraněných.¹⁹

2.2.6 Útok střelnou zbraní

Střelnou zbraní se podle Zákonu č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu rozumí zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie při výstřelu, zkonstruovaná pro požadovaný účinek na definovanou vzdálenost. Jde především o palné zbraně, u kterých je funkce odvozena od uvolnění chemické energie a plynové zbraně, v nichž je využit stlačený plyn nebo vzduch. Zákon definuje 6 kategorií zbraní, jímž jsou

¹⁷ NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. s. 102.

¹⁸ NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. s. 102.

¹⁹ *Lékař najel na vánočním trhu v Magdeburku do lidí*. Online. IDNES.cz. 2024. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/nemecko-magdeburk-utok-vanocni-trhy-ridic-najel-vjel.A241220_195638_zahranicni_remy. [cit. 2025-06-04].

zbraně kategorie: A, A-I, B, C, C-I a D. Každá tato kategorie má různou míru požadavků a podmínek, které je nutné splnit při jejich získání.²⁰

Držení zbraní kategorie A, A-I, B, C je nutné registrovat u příslušného útvaru policie. Tyto kategorie zbraní může držet jen fyzická osoba, která je držitelem zbrojního průkazu, právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, která je držitelem zbrojní licence. Zbraně kategorie C-I a D může držet fyzická osoba, která je svéprávná a plnoletá, nebo právnická osoba, i když není držitelem zbrojního průkazu nebo zbrojní licence.²¹

Útok střelnou zbraní představuje jednu z nejzávažnějších forem útoku. Tyto útoky jsou zvláště nebezpečné v prostředí s vysokou koncentrací osob, kdy jsou omezeny možnosti okamžité reakce na situaci. Střelná zbraň umožňuje útočníkovi způsobit vážná až smrtelná zranění velkému okruhu osob během krátkého časového úseku. Tyto útoky ve většině případů probíhají rychle bez předchozích varování.²²

Mezi příklady útoků střelnou zbraní je možné uvést útok v koncertním sále v Paříži roku 2015 skupinou ozbrojených teroristů. Tento útok si vyžádal 90 mrtvých.²³ Dalším útokem je útok Sandy Hook Elementary School v USA roku 2012, kdy na základní školu zaútočil 20letý muž a usmrtil 26 obětí.²⁴

2.2.7 Výbušniny

Útok za pomoci výbušniny je způsob, kterým lze usmrtit velký počet osob v jeden okamžik z důvodu vysoké ničivé síly. Jedná se také o způsob, jak upoutat největší pozornost médií a rozšířit strach mezi veřejností. Jedná se také o způsob značného oslabení ekonomiky, pokud je útok směřován do tohoto segmentu.

Útok výbušninou je možné rozdělit na nástražný výbušný systém, kdy je výbušnina instalována v perimetru MC, bez aktivního nosiče. Výbušninu je možné umístit do odloženého zavazadla, nebo do jiného obalu v blízkosti MC. Aktivace takové

²⁰ ČESKO. Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (tiskový zákon). In. Sbírka zákonů, Česká republika. 2009.

²¹ ČESKO. Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (tiskový zákon). In. Sbírka zákonů, Česká republika. 2009.

²² NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. s. 103.

²³ Francie vzpomíná na oběti teroristů. Online. IROZHLAS. 2023. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/francie-terorismus-listopad-2015-ucteni-pamatky_2311131314_trs. [cit. 2025-06-04].

²⁴ Sandy Hook Elementary School shooting. Online. Britannica. 2012. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/Sandy-Hook-Elementary-School-shooting>. [cit. 2025-06-04].

výbušniny lze provést přes dálkového operátora, senzorická nebo časová zařízení. Mezi další způsoby patří aktivní nosič nebo sebevražedný útočník, v takovémto případě se výbušnina nachází v tzv. bombovém pásu nebo v zavazadle neseném útočníkem. Dalším způsobem je výbušnina, která se nachází v poštovní zásilce nebo zásilky obsahující toxický materiál. Tyto dva způsoby se využívají pro dopravu k určitému místu poštovním dodavatelem. Jedná se o způsob, který zaručuje útočníkovi značnou anonymizaci. Pokud je zásilka zasílána vnitrostátně, je minimalizován způsob odhalení výbušniny.²⁵

Výbušný útok je nejničivější formou proti MC a představuje náročnou detekci. Je proto vhodné věnovat zvýšenou pozornost zamezení vnesení nebo zanechání výbušniny v prostorech MC.

Mezi příklady využití výbušniny patří teroristický útok na vlakovém nádraží v Madridu v roce 2004, kdy si útok vyžádal 191 mrtvých a přes 2000 zraněných. Čtyři výbušniny byly rozmístěny v batozích, které byly následně odpáleny mobilními telefony.²⁶ Dalším příkladem je sebevražedný útok v Manchesteru roku 2017 při koncertě, kdy si útok vyžádal 22 mrtvých a desítky zraněných.²⁷

²⁵ NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. s. 105.

²⁶ *Španělsko si připomíná pět let od krvavých útoků*. Online. IDnes.cz. 2009. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/spanelsko-si-pripomina-pet-let-od-krvavych-utoku-na-madridske-vlak-y.A090310_153059_zahranicni_zra. [cit. 2025-06-04].

²⁷ *Nezasáhl, aby ho nenařkli z rasismu*. Online. IDnes.cz. 2021. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/manchester-teroristicky-utok-abedi-ochranka-selhani-policie-britanie-pochybeni-bomba.A210618_173143_zahranicni_jhr. [cit. 2025-06-04].

3 Ochrana měkkých cílů

Ochrana měkkých cílů představuje jeden z klíčových prvků bezpečnostní politiky, neboť snižuje nejen pravděpodobnost uskutečnění útoku, ale zároveň i minimalizuje jeho případné následky. Efektivní preventivní opatření a připravenost na krizové situace mohou výrazně přispět k ochraně života a zdraví osob nacházejících se v ohroženém prostoru nebo objektu.

„Předstředná metodika není direktivní sdělení, jak má vypadat jediná správná forma ochrany individuálního cíle. Problematika je bezmezně široká a neumožňuje definování opakovatelného algoritmu, který by byl s to pojmut všechny myslitelné variace okolností.“²⁸

Dle výše řečeného odstavce podle knihy Měkké cíle je možné usoudit, že ochrana měkkých cílů má nespočet možností a způsobů preventivních opatření. Přesto ale neumožňuje to, aby cíl nebyl zasažen. Jedná se tedy o to, aby cíl nebyl pro útočníka atraktivní a snížila se tím možnost napadení.

Ochrana MC představuje především metodu řízení rizik, která spočívá v realizaci souboru koordinovaných a systematických aktivit. Jejich hlavním cílem je předcházet vzniku bezpečnostní hrozby. Jedná se o ucelený a promyšlený proces, v jehož rámci se využívají ochranná opatření a technické prostředky k zajištění bezpečnosti osob i prostoru.²⁹

U specifických typů útoků je preventivní přístup značně snížen např. pokud by útočník využil palné zbraně na delší vzdálenost nebo netradičního nosiče improvizovaných výbušných zařízeních útočníkem.

Knihy „Ochrany měkké cíle“ také identifikuje ve své metodice rovnici, která udává výsledek bezpečnosti cíle. Tato rovnice obsahuje čtyři proměnné, kterými jsou: „Konkrétní podoba měkkého cíle, gestora bezpečnosti, včetně osob, které budou

²⁸ BALABÁN, M.; PERNICA, B. a KOLEKTIV. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Karolinum, 2015.

²⁹ [Soft Target Protection – Google Books](#) s.160

*realizovat bezpečnost a entitu útočníka nebo útočníků a zvolený způsob útoku na měkký cíl.*³⁰

Hlavním cílem této metodiky je formulace a osvojování opatření, která zohledňují míru ohroženosti, charakteristické rysy MC a dostupné bezpečnostní možnosti. Tato opatření by měla být přizpůsobena konkrétním podmínkám prostředí a sloužit jako základ pro efektivní ochranu zranitelných míst.

3.1 Opatření dle klíče ODRA

Bezpečností klíč ODRA se využívá při návrhu ochranných opatření proti útokům na MC. Tímto klíčem by měla být zabezpečena komplexnost opatření, čímž by byl vytvořen funkční celek. Zkratka ODRA zastává čtyři základní prvky kterými jsou:

- *“Odstrašení*
- *Detekce*
- *Reakce*
- *Absorpce/zmírnění dopadu.*”³¹

Tento klíč tedy napomáhá při systematickém plánování obrany MC právě tím, že zajišťuje pokrytí fází možného útoku. Propojení těchto prvků zajišťuje vzájemné doplnění. Výsledkem je následně připravené prostředí, které dokáže reagovat na možné druhy ohrožení.

Odstrašení

Prvním významným prvkem je odstrašení, které má vlastnost bezpečnostního opatření, které pomocí přítomnosti zabezpečení definuje jeho sílu a odolnost vůči pokusu o jeho zdolání a potencionálnímu útoku na MC.³²

Vlastnost Odstrašení může vycházet z výrazné odolnosti nebo síly, kterou představuje například přítomnost policie, fyzické ostrahy či kontrolovaných vstupních

³⁰ BALABÁN, M.; PERNICA, B. a KOLEKTIV. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Karolinum, 2015.

³¹ NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. s. 106.

³² NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. s. 106.

systémů, čímž se snižuje pravděpodobnost, že si útočník dané místo vybere jako cíl svého útoku. Tím se tedy výrazně snižuje atraktivita MC.³³

Podle knihy Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy je smýšlení útočníků následující: „*Praxe útočníků prozrazuje fakt, že se často řídí racionální rozvahou a pragmatickou volbou cíle. Určí si skupinu potenciálních cílů a následně vyhodnocují, který cíl slibuje nejvyšší možnost výtežnost tj. počet obětí, mediální odezva.*“³⁴ Je tedy možné vyvodit, že útočníci často nejednají impulsivně ale naopak si své cíle promýšlejí.

Detekce

Za detekci se považují taková opatření, která slouží k včasnému odhalení možného hrozícího nebo připravovaného útoku. Patří sem zejména technologie či postupy umožňující identifikovat podezřelé chování osob, pohyb v neautorizovaných prostorách, přítomnost nebezpečných předmětů či materiálů – a to jak při pokusu o jejich vnesení do objektu, tak v jeho bezprostřední blízkosti. Tato fáze hraje klíčovou roli při minimalizaci rizika a zajištění rychlé reakce dříve, než k samotnému útoku dojde, a může zahrnovat jak technické prostředky (např. kamerové systémy, detektory kovů, rentgeny), tak i personální složky – tedy vyškolený personál, který je schopen rozpoznat podezřelé vzorce chování.³⁵

Reakce

Reakcí se na rozdíl od detekce rozumí silová nebo akční bezpečnostní opatření, která jsou schopna rychle účinkovat proti útoku, případném odhalení rizika a učinění opatření, která nepovedou k dokončení útoku.³⁶

Absorpce/zmírnění dopadu

Těmito opatřeními se rozumí opatření, která nemohou aktivně zastavit samotný útok, ale jsou schopna minimalizovat jeho následky a zamezit jeho šíření nebo

³³ NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. s. 106.

³⁴ NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. s. 105.

³⁵ NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. s. 106.

³⁶ NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. s. 106.

pokračování. Cílem je zpomalit, omezit nebo lokalizovat dopad útoku. Toto opatření je důležité při záchraně životů, urychlení zotavení a při obnově MC.³⁷

3.2 Principy a východiska ochrany měkkých cílů

Dle knihy „*Ochrana měkkých cílů*” je možné rozdělit 4 principy a východiska při ochraně MC. Tato východiska slouží jako vodítko při plánování bezpečnostních opatření a umožňují systematicky reagovat na různé typy hrozeb. Rozdělují se následovně:

- „*Bezpečnost je věcí všech dotčených subjektů*
- *Proaktivní přístup*
- *Spolupráce, kooperace*
- *Nastavení komunikačních procesů organizace a koordinace činnosti osob.*”³⁸

3.2.1 Bezpečnost věcí dotčených subjektů

Tento princip zdůrazňuje, že odpovědnost za vlastní bezpečnost by měl nést i samotný subjekt a nespolehat se jen na stát či ozbrojené složky. Tento princip vyplývá z poznání, že útoky často probíhají během několika minut, což neumožňuje státu efektivně zasáhnout. Jde i o reakci na skutečnost, že MC je velké množství a stát nemá kapacity zabezpečit jejich ochranu v jeden okamžik.³⁹

3.2.2 Proaktivní přístup

Proaktivní přístup představuje klíčový prvek při zajišťování bezpečnosti konkrétního MC. Zahrnuje především schopnost včas identifikovat rizika, předcházet mimořádným událostem a připravit systém na rychlou a koordinovanou reakci v případě násilného útoku. Bez předchozí přípravy je totiž téměř nemožné efektivně čelit rychlým a intenzivním incidentům. Platí, že proaktivní opatření výrazně zvyšují šanci na minimalizaci škod, na rozdíl od pouhé reaktivní strategie, která se soustředí pouze na zmírňování následků již probíhajícího útoku.⁴⁰

³⁷NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. s. 107.

³⁸ KOLEKTIV. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019. s. 32.

³⁹ KOLEKTIV. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019. s. 33.

⁴⁰ KOLEKTIV. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019. s. 33.

3.2.3 Spolupráce, kooperace

Účinná ochrana MC vyžaduje koordinovanou spolupráci všech zapojených subjektů, jako vlastníků subjektů, přes bezpečnostní složky, až po samosprávu a státní instituce na úrovni krajů a ministerstev. V posledních letech se zároveň rozvíjí i vzájemná spolupráce samotných MC, které vytvářejí komunikační skupiny na různých platformách za účelem sdílení informací, zkušeností a osvědčených postupů.⁴¹

3.3 Bezpečnostní prvky

Použitelné bezpečnostní prvky můžeme zařadit do tří základních kategorií. Patří mezi ně fyzická bezpečnost, elektronická bezpečnost a mechanické prvky. Z pohledu ochrany MC je vhodné tyto základní tři prvky kombinovat, aby ochrana dosáhla nejvyššího stupně. Elektronické prvky potřebují spojení s obsluhou, aby byla zajištěna jejich kvalita a zachování bezpečnosti.⁴²

3.3.1 Fyzická bezpečnost

Fyzickou bezpečností se rozumí hlavně bezpečnostní pracovníci a ostatní personál. Bezpečnostní pracovníci mohou provádět kontrolu vstupu, pochůzkovou činnost nebo obsluhovat bezpečnostní technologie. Dobře proškolený fyzický bezpečnostní personál představuje jeden z nejúčinnějších prvků ochrany, protože sehrává klíčovou roli v prevenci, včasném rozpoznání hrozby, rychlé reakci na incident i při minimalizaci jeho následků.⁴³

Ostatním personálem se následně rozumí pracovníci organizace. Do jejich pracovní náplně však nespadá bezpečnost přímo. Mohou se ale na bezpečnosti podílet.

3.3.2 Elektronické prvky

Do elektronických prvků jsou primárně řazeny kamerové systémy, poplachové zabezpečovací a tísňové systémy, dohledové a poplachové přijímací centrum, vnitřní rozhlas, rentgen, detektory kovů, detektory výbušnin, přístupové a docházkové systémy, čtečky dokladů, systémy šíření varování.⁴⁴

⁴¹ KOLEKTIV. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019. s. 33-34.

⁴² KALVACH, Z. *Základy ochrany měkkých cílů Metodika*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016. s. 14.

⁴³ KALVACH, Z. *Základy ochrany měkkých cílů Metodika*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016. s. 14.

⁴⁴ KALVACH, Z. *Základy ochrany měkkých cílů Metodika*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016. s. 15.

Soubor všech těchto prvků tvoří elektronický zabezpečovací systém, jehož hlavním cílem je včasné odhalení narušení bezpečnosti a okamžité vyhlášení poplachu či aktivace dalších navazujících opatření. Tento systém nenahrazuje fyzickou ochranu, ale výrazně ji podporuje, zvyšuje úroveň kontroly nad chráněným objektem a umožňuje rychlou reakci na vzniklé incidenty.

3.3.3 Mechanické prvky

Posledním opatřením jsou mechanické prvky, do kterých je možné zařadit bezpečnostní dveře, bezpečnostní okna, ploty, turnikety, betonové bloky nebo sloupky.⁴⁵

Mechanické zabezpečovací prvky představují základní úroveň ochrany, která je zaměřena na fyzické zajištění objektu proti neoprávněnému vniknutí nebo poškození. Tyto prvky slouží k zamezení nebo zpomalení průniku pachatele, čímž výrazně snižují riziko vzniku škod a zvyšují účinnost následných bezpečnostních reakcí. Mechanické zabezpečení je často první překážkou, se kterou se útočník setká, a hraje tak klíčovou roli v rámci vícevrstvé bezpečnostní strategie.⁴⁶

⁴⁵ KALVACH, Z. *Základy ochrany měkkých cílů Metodika*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016. s. 16.

⁴⁶ KALVACH, Z. *Základy ochrany měkkých cílů Metodika*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016. s. 17.

4 Terorismus a útoky na měkké cíle

Podle knihy *Terrorism* od autora Alexe Woolfa je terorismus označován jako „úmyslné použití nebo hrozba násilí proti civilním cílům za účelem dosažení politického cíle.“⁴⁷ Příčiny terorismu jsou různé. Ve většině případů k němu dochází, pokud skupina podobně smýšlejících lidí usiluje o zásadní změnu ve způsobu vládnutí. Teroristické útoky jsou rozčleněny do tří hlavních příčin, a to nacionalismus, ideologie a náboženství.⁴⁸

Je možné určit čtyři klíčové znaky terorismu:

1. jedná se o předem promyšlený čin
2. je politický
3. jeho útok je zaměřený na civilisty
4. je prováděn nestátními skupinami⁴⁹

Dle možnosti útoku lze útoky rozdělit do dvou skupin: útoky skupinové a individuální. Skupinovým útokem se rozumí koordinovaný čin provedený organizovanou skupinou. Takové útoky jsou běžně předem naplánované. Skupinové teroristické útoky mají zpravidla větší dopad i rozsah. Individuálním útokem se na druhou stranu rozumí útok, který byl proveden pouze jediným útočníkem a zpravidla zde chybí podpora organizace. Takový útok je poté hůře předvídatelný a útočník používá snadno dostupné zbraně.⁵⁰

Právě MC jsou pro teroristické útoky velice atraktivní zejména díky své nízké úrovni zabezpečení. Tím pádem jsou stále častějším terčem útoků. Útočníci si tyto cíle volí záměrně, neboť jim poskytují nejen snadný přístup, ale především vysoký potenciál způsobit ztráty na životech, šokovat veřejnost a vyvolat rozsáhlou mediální pozornost. Zacílením na civilisty se útočníci snaží upoutat pozornost společnosti a donutit veřejnost i politické činitele k vnímání jejich požadavků. Pomocí teroru usilují o prosazení

⁴⁷ WOOLF, A. *Terrorism*. New York: The Rosen Publishing Group, 2011. s. 4.

⁴⁸ WOOLF, A. *Terrorism*. New York: The Rosen Publishing Group, 2011. s. 16.

⁴⁹ BENNETT, B. *Understanding, Assessing, and Responding to Terrorism*. New Jersey: John Wiley & Sons, 2007. s. 1.

⁵⁰ VEGRICHTOVÁ, B. a Kol. *Terorismus a radikalizace v České republice*. Praha: Grada Publishing, 2022. s. 14.

politických, náboženských či etnických cílů a záměrným šířením strachu narušují běžné fungování společnosti a zároveň si vynutit vlastní ideologii.⁵¹

⁵¹*Terorismus a ochrana měkkých cílů.* Online. Bezpečnost. Praha. eu. 2023. Dostupné z: <https://bezpecnost.praha.eu/clanky/terorismus>. [cit. 2025-06-04].

5 Ochrana škol a školských zařízení

Ochrana školských zařízení je zvláště důležitá, je důležitá zejména z toho důvodu, že se v tomto objektu pohybuje nejvíce ohrožená populace – děti. Je proto vhodné této problematice věnovat zvlášť zvýšenou pozornost.

Školou se podle školského zákona rozumí: „*objekt, který uskutečňuje vzdělávání podle uznaných vzdělávacích programů. Druhy škol jsou poté mateřská škola, základní škola, střední škola (gymnázium, střední odborná škola a střední odborné učiliště), konzervatoř, vyšší odborná škola, základní umělecká škola a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky. Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem typy škol podle jejich zaměření pro účely jejich označování.*“⁵²

Školskými zařízeními se podle školského zákona rozumí zařízení: „*kteří poskytují služby a vzdělávání, která doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách nebo s ním přímo související, nebo zajišťuje ústavní a ochrannou výchovu anebo preventivně výchovnou péči. Druhy školských zařízení jsou zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školská poradenská zařízení, školská zařízení pro zájmové vzdělávání, školská účelová zařízení, školská výchovná a ubytovací zařízení, zařízení školního stravování, školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školská zařízení pro preventivně výchovnou péči.*“⁵³

Školy představují mimořádně specifický a citlivý typ cíle, přičemž útoky na ně jsou společností vnímány jako jedny z nejzávažnějších. Děti patří mezi nejzranitelnější skupiny obyvatelstva, a jejich význam pro rodinu i společnost je natolik zásadní, že jej nelze vyjádřit běžnými hodnotami.⁵⁴

⁵² ČESKO. Zákon č. 561/2004 sb. Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) (tiskový zákon). In. Sbírka zákonů, Česká republika. 2018.

⁵³ ČESKO. Zákon č. 561/2004 sb. Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) (tiskový zákon). In. Sbírka zákonů, Česká republika. 2018.

⁵⁴ SLADKÝ, L.; BREČKA, T. A. a KOL. *Manuál bezpečné školy*. Praha: Asociace bezpečná škola z.s., 2022. s. 19.

Každý školní obvod a každé školní zařízení by mělo vyhodnotit své potenciální hrozby a stanovit tak priority při zavádění opatření ke snížení rizik. Priority se v každé škole mohou výrazně lišit.⁵⁵

U školských zařízení lze nalézt pozitivní rysy. Škola jako cíl útoku je na rozdíl od jiných MC, jako např. obchodní centra, definován strukturou a skladbou osob, které se v prostoru pochybují a kteří mají ve škole být. Škola nepředstavuje veřejně přístupný prostor, a proto by pohyb osob uvnitř budovy měl být kontrolovaný a přehledný, nikoli nahodilý. Každodenní interakce s žáky umožňuje včas zachytit případné změny v jejich chování, což může být klíčové pro prevenci rizikového jednání. K zajištění tohoto přístupu přispívá zejména zavedení organizačně-režimových opatření, která jsou dále podpořena vhodnými technickými prostředky.⁵⁶

Je důležité zohlednit situace s vyšší mírou rizika, které mohou v prostředí škol a školských zařízení nastat. Jedná se o některé typy osob nebo časových okamžiků a situací, které představují zvýšené bezpečnostní riziko. Mezi takové situace je možné zařadit: sportovní akce, taneční večírky nebo společenské události, příchody a odchody ze školy, nespokojení rodiče, kteří mohou vést konflikty s vedením školy, zaměstnanci, kteří nedokáží adekvátně řešit spory.⁵⁷

Základem preventivních opatření je možné shledat 3 hlavní pilíře. Těmi jsou : „*Instalace technických prostředků zabezpečení na základě auditu, zavedení organizačních a režimových opatření na základě auditu, školení a semináře na základě auditu.*”⁵⁸ Školská zařízení často chybně předpokládají, že samotné zavedení technických opatření, jako jsou zabezpečovací systémy, kamerový dohled, přístupové karty, turnikety či generální klíče, postačuje k zajištění bezpečnosti.

5.1 Audit

Základem pro efektivní nastavení bezpečnostních opatření je pečlivě provedený bezpečnostní audit. Jeho účelem není kritizovat vedení školy či poukazovat na pochybení v řízení bezpečnosti, ale naopak poskytnout objektivní podklad pro další smysluplné

⁵⁵ TRUMP, K. *Proactive school security and emergency preparedness planning*. California: Thousand Oaks, 2011. s. 21.

⁵⁶ SLADKÝ, L.; BREČKA, T. A. a KOL. *Manuál bezpečné školy*. Praha: Asociace bezpečná škola z.s, 2022. s. 19.

⁵⁷ TRUMP, K. *Proactive school security and emergency preparedness planning*. California: Thousand Oaks, 2011. s. 22-23.

⁵⁸ SLADKÝ, L.; BREČKA, T. A. a KOL. *Manuál bezpečné školy*. Praha: Asociace bezpečná škola z.s, 2022. s. 28.

kroky v oblasti bezpečnostního řízení. Podle příslušné normy je audit nezbytnou součástí celého procesu zajištění bezpečnosti ve školských zařízeních.⁵⁹

Smyslem auditu je vyhledávání a definování bezpečnostních hrozeb a z nich plynoucích rizik, zajišťuje skutečného stavu bezpečnostních opatření. Porovnání skutečného stavu s požadovaným stavem dále stanovuje míru ohrožení a následně definuje nápravná opatření.⁶⁰

5.2 Aktivní střelec ve škole

V policejní terminologii se útok aktivního střelce označuje termínem AMOK. Jedná se o velmi specifický typ ozbrojeného útoku, při kterém nejčastěji útočí jednotlivci. Cílem útočníka je v co nejkratší době usmrtit co nejvíce osob. Útočníci nemají předem určený vzorec obětí. K útoku jsou využívány různé druhy, zbraní jako např. střelná zbraň, nůž a další.⁶¹

Při útocích ve školním prostředí hraje roli typ školy, na který se útok zaměřuje. U středních škol bývají pachatelé nejčastěji současní studenti, vyloučení žáci nebo nedávni absolventi, tedy osoby, které mají ke škole přímou vazbu. Naopak u základních škol útočníci zpravidla nebývají nijak propojeni se školou a nemají k ní osobní vztah.⁶²

5.2.1 Možná charakteristika útočníka

Je možné identifikovat určité společné rysy, které mohou naznačovat, že se jedná o potenciálního útočníka. Tyto znaky sice nejsou jednoznačné, ale mohou sloužit jako indikátory zvýšeného rizika, na které by měla být ze strany okolí věnována pozornost. Takové znaky by neměly zůstat bez povšimnutí a měly by vzbudit pozornost nejen pedagogických pracovníků, ale i školního poradenského zařízení. Je důležité, aby škola na případné varovné signály reagovala včas a systematicky.

Jedná se o rysy:

- „nebezpečné komentáře,
- obdiv ke zbraním,
- určitá zvláštnost (emociální, sociální)

⁵⁹SLADKÝ, L.; BREČKA, T. A. a KOL. *Manuál bezpečné školy*. Praha: Asociace bezpečná škola z.s., 2022. škola s.29.

⁶⁰ SLADKÝ, L.; BREČKA, T. A. a KOL. *Manuál bezpečné školy*. Praha: Asociace bezpečná škola z.s., 2022. s. 29.

⁶¹ KOVAŘÍKOVÁ, M. *Krizové situace ve škole*. Praha: GRADA Publishing, 2020. s. 75.

⁶² KOVAŘÍKOVÁ, M. *Krizové situace ve škole*. Praha: GRADA Publishing, 2020. s. 76.

- *reaktivní chování*
- *tichý, nevýrazný, osamělý,*
- *není přímo fyzicky agresivní*
- *verbální nenávisť, zájem o násilí*
- *sklon obvinovat okolí za své neúspěchy*
- *přestupky*
- *o svých úmyslech mluví dopředu ve škole*
- *záliba v morbidních věcech*
- *paralelní život.* ⁶³

Dalším možným znakem může být asociální chování. Asociálním chováním se rozumí takové chování a jednání, které nerespektuje sociální, zejména mravní normy v dané společnosti projevuje se jako bezohledné, hrubé, tvrdé prosazování svých zájmů a potřeb i na úkor ostatních.⁶⁴

5.2.2 Doporučený postup v případě útoku

Reakce na aktivního útočníka ve škole je zcela odlišný od ostatních mimořádných událostí. Je proto vhodné pečlivě znát postup v případě útoku a dodržovat jeho zásady.

Management školy má za úkol – uzamčení pracovny a přítomných v pracovně a komunikace s krizovou linkou. Učitelé a žáci – v první řadě se dostat z místa útoku, popřípadě z hlavních chodeb, utíkat, uzamknout vstupní dveře, ustoupit od dveří, lehnout si na zem nebo ke stěně, zachovat ticho, informovat policii a varovat ostatní.⁶⁵

5.2.3 Utíkej, schovej se, bojuj!

Policie z Oddělení tisku a prevence Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy se problematikou aktivního střelce zabývají od roku 2011. Připravili vzdělávací seminář s názvem „*Postup při mimořádných událostech ve školách a školských zařízeních.*“ Tento seminář je určen zástupcům vedení a pedagogům. Semináře byly realizovány v letech 2012, 2013. Po události ve Žďáru nad Sázavou byl vytvořen seminář „*Ozbrojený útočník ve škole.*“ Tento seminář byl realizován v letech 2015 a 2016. V roce 2015 policie začala s tvorbou preventivního video spotu, který je zaměřen a útok aktivního střelce nejen ve školách a školských zařízeních. Videostop nese název „*Utíkej, schovej se, bojuj!*“⁶⁶

⁶³ KOVAŘÍKOVÁ, M. *Krizové situace ve škole*. Praha: GRADA Publishing, 2020. s. 76-77.

⁶⁴ KOLÁŘ, Z a Kolektiv. *Výkladový slovník z pedagogiky*. Praha: GRADA Publishing, 2012. s. 17.

⁶⁵ KOVAŘÍKOVÁ, M. *Krizové situace ve škole*. Praha: GRADA Publishing, 2020. s. 77-78.

⁶⁶ *Utíkej, schovej se, bojuj!* Online. Policie České republiky. 2017. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/utikej-schovej-se-bojuj.aspx>. [cit. 2025-06-04].

Utíkej – V případě útoku je zásadní co nejrychleji opustit místo útoku, pokud je to možné. Použít únikový východ je-li to to bezpečné. Osobní věci je třeba ponechat na místě a soustředit se na vlastní bezpečnost. Pokud situace dovolí, pomoci s útekem i ostatním. Zároveň je důležité varovat okolí před vstupem do nebezpečné zóny. Po přesunu do bezpečí, zavolat na linku 158 a předat základní informace o situaci.⁶⁷

Schovej se – pokud není možnost útěku do bezpečného místa, je třeba najít bezpečné místo, kam se schovat. V případě, že osoba najde bezpečné místo, kde se schovat, je potřeba zamknout dveře či zabezpečit dveře něčím jiným (skříň, židle). Po zabezpečení dveří je nutné schovat se za pevné, nejlépe neprůsvitné předměty, jako např. za nábytek. Dalším důležitým prvkem je nastavit telefon do tichého režimu a zůstat potichu, aby nebyla upoutána pozornost útočníka. Pokud je to možné, zavolat pomoc, operátorovi je nutné sdělit základní informace o tom, co se děje a kde se nachází místo úkrytu.⁶⁸

Bojuj – Pokud je život v přímém ohrožení, je nutné bojovat. V krajním případě je možné pokusit se o zneškodnění útočníka. Je nutné jednat rozhodně, rychle a s maximálním důrazem využít všechnu sílu. K obraně lze využít jakékoliv dostupné předměty, které mohou posloužit jako improvizované zbraně. Klíčové je jednat co nejefektivněji s cílem co nejrychleji eliminovat útočníka.⁶⁹

Když dorazí na místo bezpečností složky, je potřeba zachovat klid a vyčkat na následující instrukce. Ruce je potřeba držet v pozici, aby byly dobře vidět, jít klidnou chůzí a vyvarovat se prudkým pohybům.⁷⁰

5.3 Další vybrané hrozby

5.3.1 Požár

I přestože jsou ve školách a školských zařízení zavedena různá preventivní opatření, požáry se stále vyskytují. Požár lze definovat jako nechtěné hoření, které

⁶⁷Utíkej, schovej se, bojuj! Online. Policie České republiky. 2017. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/utikej-schovej-se-bojuj.aspx>. [cit. 2025-06-04].

⁶⁸Utíkej, schovej se, bojuj! Online. Policie České republiky. 2017. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/utikej-schovej-se-bojuj.aspx>. [cit. 2025-06-04].

⁶⁹Utíkej, schovej se, bojuj! Online. Policie České republiky. 2017. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/utikej-schovej-se-bojuj.aspx>. [cit. 2025-06-04].

⁷⁰Utíkej, schovej se, bojuj! Online. Policie České republiky. 2017. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/utikej-schovej-se-bojuj.aspx>. [cit. 2025-06-04].

způsobilo zranění nebo úmrtí osob či zvířat, případně škody na majetku nebo životním prostředí, nebo při němž došlo k bezprostřednímu ohrožení těchto hodnot.

V roce 2024 hasičský záchranný sbor zasahoval celkem u 2255 požárů, z toho 8 požárů bylo ve školství, tedy 0,35 %.⁷¹

Většina úmrtí při požárech je způsobena vdechnutím zplodin hoření, nikoli samotnými plameny. V uzavřeném prostoru dochází postupně k úbytku kyslíku, což vede k jeho nedostatku.

Jedním z preventivních opatření sloužících k ověření funkčnosti postupů stanovených v požárních poplachových směrnicích, je realizace cvičného požárního poplachu, tedy praktický nácvik evakuace při vzniku požáru. Při požární evakuaci je nezbytné co nejrychleji opustit budovu, která je zasažena požárem, a to prostřednictvím jasně označených únikových cest. Tyto cesty musí být průchodné z každého místa objektu a nesmí být blokovány žádnými překážkami ani zamčenými dveřmi. Zajištění volného průchodu na únikových trasách je zásadní pro bezpečný a plynulý odchod z ohroženého prostoru.⁷²

Mezi další důležité úkony v každém školním zařízení by mělo patřit např. pravidelné školení zaměstnanců o požární ochraně, vybavení potřebným počtem hasicích přístrojů, značení únikových cest, omezení výskytu možných zdrojů vznícení.⁷³

5.3.2 Havárie, únik nebezpečných látek

Riziko havárie spojené s únikem nebezpečných látek závisí především na lokalitě, ve které se nachází škola nebo školní zařízení. Havárií se označuje mimořádná událost, ke které může dojít v důsledku poruchy technického zařízení, nedodržení technologických postupů, lidského pochybení nebo i důsledku teroristického útoku. V takovém případě může dojít k úniku chemických látek do okolního prostředí, což představuje závažné ohrožení života a zdraví osob.⁷⁴

Pokud k mimořádné události již došlo a místo havárie je orientováno v budově, je nutné se nepřibližovat nikdy k místu havárie. Pokud se havárie nachází mimo budovu,

⁷¹ Statistické údaje za celý rok 2024. Online. HZS ČR. 2024. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/statisticke-udaje-za-cely-rok-2024.aspx>. [cit. 2025-06-13].

⁷² KOVAŘÍKOVÁ, M. *Krizové situace ve škole*. Praha: GRADA Publishing, 2020. s. 57.

⁷³ KOVAŘÍKOVÁ, M. *Krizové situace ve škole*. Praha: GRADA Publishing, 2020. s. 56.

⁷⁴ KOVAŘÍKOVÁ, M. *Krizové situace ve škole*. Praha: GRADA Publishing, 2020. s. 73.

a nachází se v zasažené oblasti, konkrétní pokyny vydává velitel zásahu. Platí obecné zásady, jako např. zavřít a utěsnit okna a dveře, ukryt se ve vyšších patrech. Pokud havárie nastala v budově a je nutné dostat se od místa havárie, použít prostředky individuální ochrany.⁷⁵

5.3.3 Kriminalita

Kriminalita se může dotýkat školních zařízení různými způsoby – ačkoliv školy nejsou primárně místem páchaní trestné činnosti, nelze přehlížet riziko výskytu některých forem kriminality v jejich prostředí nebo v jejich bezprostředním okolí. Typickými příklady jsou majetkové delikty, distribuce omamných a psychotropních látek mezi žáky, či vandalismus. Ve specifických případech může kriminalita přerůst i v násilnou formu – například tehdy, je-li pachatel přistižen při činu nebo cítí ohrožení odhalením. Právě tento nárůst závažnosti představuje reálné bezpečnostní riziko. Z těchto důvodů je žádoucí, aby se školy aktivně zabývaly otázkou kriminality, a to nejen v rovině prevence mezi žáky, ale i v oblasti zajištění bezpečnostních opatření a včasného rozpoznávání potenciálních hrozeb.

Majetková kriminalita

„Majetková trestná činnost, jejíž nejčastější formou jsou krádeže, podvody, zpronevěry představuje převážnou část celkové kriminality.“⁷⁶ Pro tento druh kriminality je typický útok proti cizímu majetku. Trestné činy proti majetku jsou vymezené v hlavě V trestního zákoníku.

Násilná kriminalita

Násilná kriminalita představuje v každé společnosti součást širšího fenoménu násilí a agresivního chování. Lze ji chápat jako jednání zaměřené proti tělesné nebo duševní integritě jedince, kdy dochází k úmyslnému použití fyzické síly nebo vyhrožování takovým násilím vůči jiné osobě. K takovému jednání může docházet buď z nepřátelských pohnutek, nebo v rámci tzv. instrumentálního násilí, které slouží jako prostředek k dosažení jiného cíle.⁷⁷

⁷⁵ KOVAŘÍKOVÁ, M. *Krizové situace ve škole*. Praha: GRADA Publishing, 2020. s. 75.

⁷⁶ NOVOTNÝ, O a ZAPLETAL, J. *Kriminologie*. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. s. 247-248.

⁷⁷ NOVOTNÝ, O a ZAPLETAL, J. *Kriminologie*. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. s. 264-266.

6 Empirická část

Pro zachování bezpečnosti Základní školy v Březnici na Příbramsku nebudou v této práci uváděny konkrétní informace, jejichž zveřejnění by mohlo ohrozit bezpečnostní zájmy daného objektu. Autorka tímto postupem respektuje zásadu ochrany citlivých údajů.

6.1 Cíl výzkumu

Hlavním cílem bakalářské práce je nejprve realisticky identifikovat a charakterizovat aktuální úroveň ochrany Základní školy v Březnici na Příbramsku v kontextu jejího postavení jako měkkého cíle, a to se zřetelem k možným bezpečnostním a kriminálním rizikům. Vedlejším cíle bakalářské práce je navrhnout opatření pro optimalizaci systému ochrany měkkého cíle Základní školy v Březnici na Příbramsku, s důrazem na prevenci potenciálních kriminálních hrozeb.

6.2 Stanovení hypotéz

Hypotéza č.1: „Základní škola v Březnici není v současné době plně chráněna proti potenciálním bezpečnostním a kriminálním rizikům typickým pro měkké cíle.”

Hypotéza č. 2: „Je možné navrhnout konkrétní a reálně realizovatelná opatření, která by vedla k optimalizaci systému ochrany měkkého cíle ZŠ v Březnici.“

7 Výsledky výzkumu

7.1 Terénní šetření

Terénní šetření bylo uskutečňováno v areálu Základní školy v Březnici (dále jen „ZŠ“) a přecházel mu krátký rozhovor s ředitelem školy. V rámci terénního šetření bylo zkoumáno 10 hlavních oblastí jimiž byly: oplocení školy, vstupní body do budovy, možnosti neoprávněného vstupu, kamerový systém, kontrola návštěv, únikové východy, evakuační plány, poloha školy, viditelnost objektu a dostupnost složek IZS.

Poloha školy

ZŠ se nachází ve městě Březnice v okrese Příbram ve Středočeském kraji. Škola je situována v klidné části města v blízkosti obytné zástavby a sportovního areálu. Lokalita je dobře dostupná jak pěšky, tak autem, včetně napojení na veřejnou dopravu. Škola se nachází v těsné blízkosti frekventované dopravní tepny.

Oplocení školy

Součástí školního areálu jsou dvě zahrady a venkovní sportovní hřiště, která jsou kompletně oplocena, čímž je omezen přístup neoprávněným osobám z vnějšího prostředí.

Vstupní body do budovy

Hlavní vstup do budovy je zabezpečen elektronickým zvonkem s kamerou obsluhovaným na vrátnici. Vstup je umožněn otevřením dveří zevnitř. Žáci využívají samostatný vstup nacházející se vedle hlavního vchodu, ke kterému mají přístup prostřednictvím osobních čipů. Kromě hlavního a žákovského vstupu se v objektu nachází i několik vedlejších vchodů, které jsou uzamčeny.

Kontrola návštěv

Při vstupu do školy je zajištěna evidence všech návštěv, včetně záznamu žáků přicházejících opožděně, nebo odcházejících dříve ze školy. Po vstupu do budov se daná osoba musí podepsat, uvést důvod své návštěvy, zapsat svůj příchod a při odchodu zapsat svůj odchod.

Možnost neoprávněného vstupu

Během terénního šetření nebyly identifikovány přímé slabiny umožňující neoprávněný vstup do objektu, s výjimkou případů násilného vniknutí (např. rozbitím okna) či při nedostatečném uzamčení některého vstupního bodu.

Kamerový systém

Kamerový systém je instalován zejména v místech s vyšší frekvencí pohybu osob – jako jsou vstupní prostory, schodiště a společné prostory. Kamery jsou umístěny i v prostředí zadních vchodů. Určitá „slepá místa“ se v areálu nacházejí, a to především v místech, kde legislativa neumožňuje umístění kamer, nebo kde to technické podmínky neumožňují.

Únikové východy

V areálu školy jsou k dispozici čtyři únikové východy, které jsou zabezpečeny tzv. „panic klikou“. V každém patře jsou rovněž jasně označeny směry k nejbližšímu únikovému východu.

Evakuační plány

Evakuační plány jsou v budově školy viditelně rozmístěny. Jejich aktuální verze byla zpracována v roce 2023.

Viditelnost objektu

Viditelnost objektu lze hodnotit jako středně rizikovou – při výskytu podezřelého vozidla nebo osoby v blízkosti areálu je však zajištěna rychlá reakce na podezřelé osoby.

Dostupnost složek IZS

Dostupnost složek integrovaného záchranného systému je na velmi dobré úrovni. Obvodní oddělení Policie ČR se nachází několik set metrů od ZŠ s dojezdovým časem přibližně 5 minut. Městská policie má obdobnou dojezdovou vzdálenost. Zdravotnická záchranná služba a Hasičský záchranný sbor mají průměrný dojezd v rozmezí 5–15 minut, což odpovídá požadavkům pro rychlou reakci v případě mimořádné události.

7.2 Rozhovor

Rozhovor se zaměřoval na tři hlavní tematické okruhy, z nichž každý obsahoval soubor podotázek. Tato témata se týkala dokumentace, připravenosti personálu a žáků, postojů a chování pedagogů v oblasti bezpečnosti.

Vědomí a připravenost personálu a žáků

Ví zaměstnanci jak se chovat při útoku, evakuaci požáru?

Z rozhovoru vyplynulo, že zaměstnanci školy mají k dispozici zpracované krizové plány, s nimiž byli seznámeni. Tyto dokumenty představují základní rámec pro jednání v případě mimořádné události, jako je požár, násilný útok nebo jiné ohrožení. Významným prvkem je také zpracovaný audit kybernetické bezpečnosti, který reflektuje aktuální trendy hrozeb spojených s informačními technologiemi a naznačuje, že škola nepodceňuje ani méně tradiční formy ohrožení.

Konali jste zkušební cvičení? Jak často probíhají?

Respondent uvedl: „*K praktickému procvičení evakuace v případě požáru již došlo – první cvičení proběhlo v loňském roce*“ a podle dalšího sdělení respondenta jsou další plánována s frekvencí jednou za dva roky. Přestože se jedná o poměrně dlouhý interval, představuje alespoň základní prvek ověřování funkčnosti evakuačních postupů. Cvičení zaměřené na situaci s aktivním útočníkem zatím neproběhlo, ale jeho příprava je aktuálně v řešení, což ukazuje na rostoucí vnímavost vedení školy k reálným bezpečnostním rizikům.

Výchova žáků k bezpečnostnímu chování je realizována zejména prostřednictvím externí spolupráce s Městskou policií, která ve škole pořádá vzdělávací programy. Tyto programy se zaměřují především na správnou reakci při výskytu cizích osob v areálu školy či na jiná potenciálně riziková chování. To představuje důležitý krok k budování vědomí o možných hrozbách už na úrovni žákovské populace.

Máte zpracované aktuální evakuační plány?

Obecná připravenost školy je dále podporována existencí konkrétních vnitřních směrnic a bezpečnostního řádu, které stanovují kompetence a povinnosti jednotlivých zaměstnanců. Součástí těchto opatření je například systém přidělování klíčů, pokyny pro práci vrátnice či provozní bezpečnostní pokyny. Evakuační plány, byly nově zpracovány v roce 2023.

Existuje postup, komu se hlásí reakce na podezřelou osobu?

V případě detekce podezřelé situace existuje ve škole jasně definovaný systém hlášení. Komunikačním centrem je vrátnice, která slouží jako ohlašovna požárů a krizových událostí. Škola je rovněž vybavena technickými prostředky pro vyhlášení mimořádné situace, a to jak po stránce hardwaru, tak softwaru. Tzv. mini-tým, složený z vybraných pracovníků, má přesně určené úlohy a zodpovědnost při řízení a koordinaci krizových opatření. Respondent následně uvedl: „*Letos se nám stalo dvakrát, že se v okolí někdo potulovat. Přišli jsme na to rychle a zjistilo se, že jen hraje virtuální hru.*“

Celkově lze tedy říct, že škola vykazuje solidní úroveň připravenosti jak po stránce dokumentační, tak praktické. Určité rezervy přetrvávají v oblasti četnosti praktických nácviků a formální implementace některých opatření (např. scénář aktivního útočníka). Z dostupných informací vyplývá, že vedení školy si tato rizika uvědomuje a plánuje jejich postupné řešení.

Chování a kultura bezpečnosti

Je přítomen pedagogický dozor o přestávkách a před školou?

Z rozhovoru vyplynulo, že pedagogický dohled je ve škole zajišťován v souladu s platnými legislativními požadavky. Dozor nad žáky je vykonáván nejen v průběhu přestávek uvnitř školy, ale také před školou, a to v době příchodů a odchodů žáků. „*Zajištěna je přítomnost alespoň jednoho pedagogického a jednoho nepedagogického pracovníka.*“ Tímto je posilována kontrola nad pohybem osob v okolí budovy a vnitřních prostorách školy.

Berou pedagogové prevenci vážně? Vnímají rizika?

Přístup pedagogického sboru k otázkám bezpečnosti byl hodnocen jako převážně pozitivní. „*Většina zaměstnanců si uvědomuje důležitost preventivních opatření, nicméně individuální míra zapojení se do konkrétních bezpečnostních aktivit se může lišit.*“ Tento názor souvisí mimo jiné s osobním nastavením, zkušenostmi nebo vnímáním míry rizik ze strany jednotlivých pedagogů. I přesto, že není jednotný přístup, panuje mezi zaměstnanci obecná ochota spolupracovat při řešení krizových situací a podílet se na preventivních opatřeních.

Jaká je atmosféra mezi žáky a pedagogy?

Atmosféra ve škole byla ze strany respondenta popsána jako otevřená a přátelská. V uplynulých dvou letech byl v rámci školního prostředí kladen důraz na koncept well – beingu žáků, který se stal jednou z priorit školy. Otevřenost a důvěra mezi oběma skupinami přispívají k tomu, že případné hrozby či podezřelé situace mohou být včas odhaleny a řešeny.

Jsou řešeny návrhy na zlepšení bezpečnosti ze strany zaměstnanců?

V oblasti zapojení zaměstnanců do návrhů na zlepšení bezpečnosti byla zjištěna určitá rezervovanost. „*Návrhy aktuálně řešeny nejsou, zaměstnanci však stále mají možnost se vyjadřovat.*“ Přestože neexistuje systematický mechanismus pro vyhodnocování a implementaci návrhů zaměstnanců, mají možnost se k bezpečnostním otázkám vyjadřovat – například v rámci porad nebo neformální komunikace s vedením školy. Absence strukturovaného postupu však může vést k tomu, že některé podněty zůstanou bez dalšího využití.

Celkově lze kulturu bezpečnosti na škole hodnotit jako stabilní a v mnoha ohledech pozitivní, ačkoli by bylo možné posílit participaci zaměstnanců na tvorbě a revizi bezpečnostních opatření, a zároveň formalizovat procesy pro sběr a vyhodnocení jejich návrhů.

Dokumentace a interní opatření

Z rozhovoru vyplynulo, že škola má vypracovanou komplexní soustavu interních dokumentů, které upravují oblast bezpečnosti, krizového řízení a prevence mimořádných událostí. Mezi tyto dokumenty patří zejména školní řád, směrnice ředitele školy, provozní pokyny, osnovy k poučení o bezpečnosti, předpisy v oblasti BOZP či směrnice upravující přístup k elektronickému zabezpečovacímu systému. Ten je vybaven různými typy čidel (tepelnými, akustickými a pohybovými), které přispívají k monitoringu prostor školy mimo běžnou provozní dobu.

Přes existenci těchto opatření bylo zjištěno, že škola dosud nevypracovala formální Plán ochrany MC, který je podle současných doporučení Ministerstva vnitra a dalších bezpečnostních institucí vnímán jako klíčový nástroj pro systematické posouzení rizik a nastavení adekvátních ochranných mechanismů. Absence tohoto plánu může v krizové situaci omezit přehlednost kompetencí, postupů a odpovědností,

především pokud by došlo ke skutečnému útoku nebo jinému cílenému narušení bezpečnosti.

Z pohledu externí spolupráce je pozitivní, že škola aktivně komunikuje s bezpečnostními složkami – konkrétně s Hasičským záchranným sborem, Městskou policií i s externím bezpečnostním specialistou. Na základě této spolupráce již v minulosti proběhl nácvik některých krizových situací a konzultace ohledně nastavení vnitřních bezpečnostních opatření. Tato interakce posiluje schopnost školy reagovat na reálné hrozby a může přispět k lepší připravenosti zaměstnanců i žáků.

Záznamy o incidentech, přestupcích, výhrůžkách či jiných problematických událostech jsou vedeny v rámci tzv. bezpečnostní evidence školy. Tato evidence slouží nejen k archivaci již proběhlých událostí, ale i jako podpůrný nástroj pro vyhodnocování opakujících se rizik a pro tvorbu preventivních strategií.

Lze konstatovat, že škola má vybudovaný solidní základ dokumentačních a interních opatření, která pokrývají široké spektrum oblastí souvisejících s ochranou žáků i zaměstnanců. Za klíčové zjištění lze označit absenci oficiálního krizového plánu zaměřeného specificky na ochranu měkkých cílů, jehož dopracování by mělo být do budoucna prioritou.

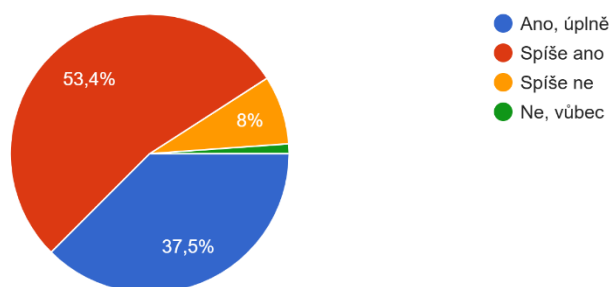
7.3 Dotazníkové šetření pro žáky

Otázka č. 1 a 2: demografické otázky

Otázka č. 1 zkoumala, do jakého ročníku žák dochází. 47,2 % respondentů docházelo do 8. ročníku ZŠ a 52,8 % docházelo do 9. ročníku. Otázka č. 2 byla zaměřena na pohlaví respondentů. 44,9 % tvořily dívky, 49,4 % byly chlapci a 5,6 % nechtělo své pohlaví uvést.

Otázka č. 3: Cítíš se ve škole bezpečně?

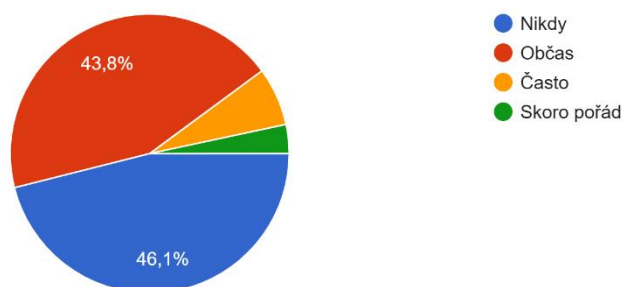
Graf č. 1: pocit bezpečí ve škole⁷⁸

Otázka byla zaměřena na to, zda se žáci cítí ve škole bezpečně. Z následujícího grafu vyplývá, že pouze 37,5 % dotázaných žáků se ve škole cítí zcela bezpečně, 53,4 % se cítí spíše bezpečně, 8 % se spíše bezpečně necítí a 1,1 % se necítí bezpečně vůbec. Z výsledků je patrné, že většina žáků se ve škole alespoň částečně cítí bezpečně, avšak plný pocit bezpečí má jen menšina. Tento fakt poukazuje na důležitost preventivních opatření.

Otázka č. 4: Máš někdy strach, že by se ve škole mohlo stát něco nebezpečného?

Graf č. 2: Pocit obav z možného nebezpečí ve škole⁷⁹

Otázka byla zaměřena na to, zda mají žáci obavy, že by se v prostředí školy mohlo stát něco nebezpečného. Celkem 46,1 % respondentů uvedlo, že tento pocit nikdy nemají, 43,8 % ho zažívá občas, 6,7 % často a 3,4 % téměř neustále. Z uvedených výsledků

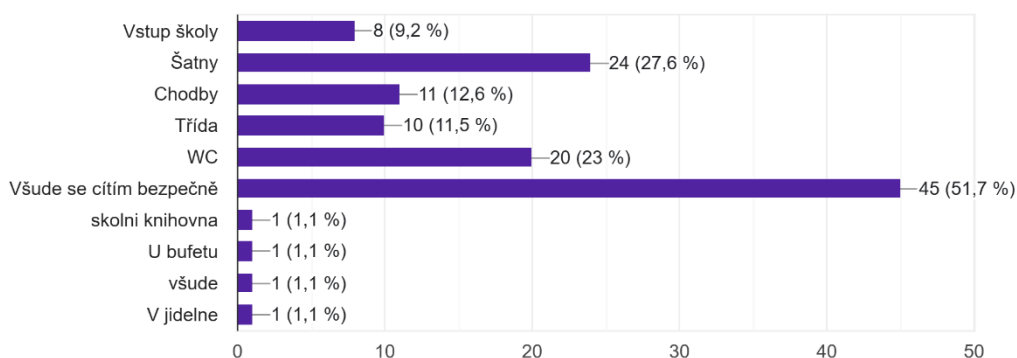
⁷⁸ Vlastní zdroj.

⁷⁹ Vlastní zdroj.

vyplývá, že preventivní opatření realizovaná ve škole nemusí všem žákům poskytovat dostatečný pocit bezpečí.

Otázka č. 5: Které místo ve škole ti připadá nejméně bezpečné? (můžeš vybrat více odpovědí, pokud uvedeš jiná, napiš je prosím)

Graf č. 3: Prostory školy označené žáky jako rizikové⁸⁰

Následující otázka se zaměřovala na konkrétní místa ve škole, která žáci vnímají za nejméně bezpečná. Nejčastěji se jednalo o chodby (27,6 %), toalety (23 %), šatny (12,6 %) a vstupní prostory školy (9,2 %). Naopak 51,7 % respondentů uvedlo, že se ve škole cítí bezpečně ve všech prostorách. Tato data potvrzují, že pocit ohrožení není plošný, ale vztahuje se zejména k určitému typu prostředí, kde žáci mohou vnímat nedostatek dohledu či zvýšenou anonymitu.

⁸⁰ Vlastní zdroj.

Podotázka k otázce č. 5: Pokud jsi vybral/a místo, kde se necítíš bezpečně, uveď prosím stručně, proč ti toto místo připadá nejméně bezpečné.

Schéma č. 1: Rizikové místo šatny⁸¹

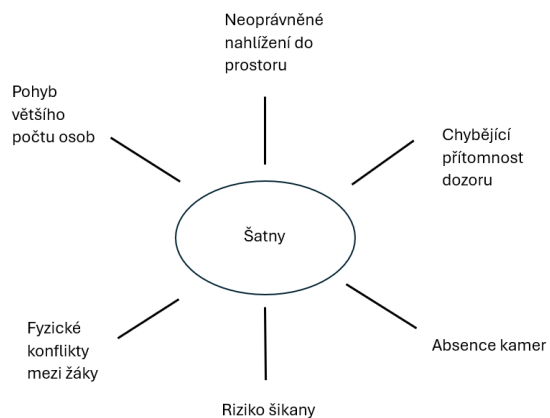

Schéma č. 2: Rizikové místo: toalety⁸²

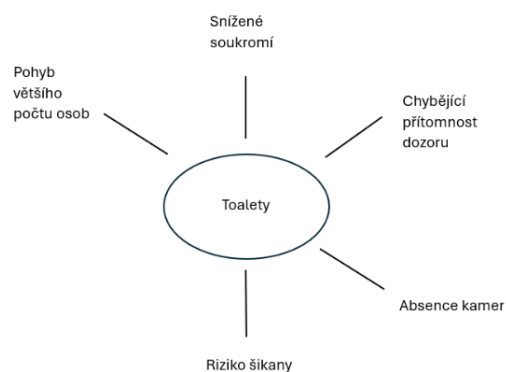
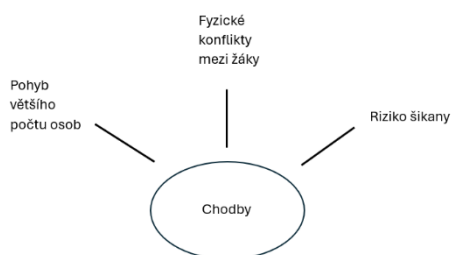

Schéma č. 3: Rizikové místo: Chodby⁸³

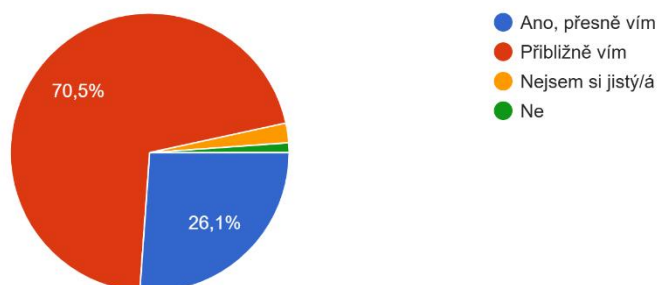
⁸¹ Vlastní zdroj.

⁸² Vlastní zdroj.

⁸³ Vlastní zdroj.

Otázka č. 6: Víš, co máš dělat při mimořádné události (např. požár, cizí osoba ve škole)?

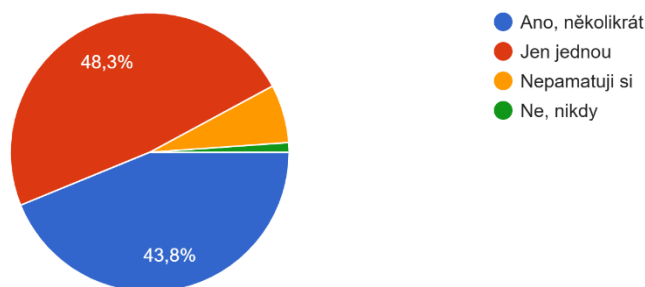
Graf č. 4: Znalost postupu při mimořádné události⁸⁴

Otázka č. 6 byla zaměřena na to, zda žáci vědí, jak postupovat při mimořádné události (např. požáru či výskytu cizí osoby ve škole). Z grafu vyplývá, že pouze 26,1 % respondentů přesně ví, jak by měli v takové situaci jednat. Přibližně 70,5 % žáků odpovědělo, že mají jen částečné povědomí, 2,3 % jsou si nejistí a 1,1 % nevědí vůbec. Tato zjištění naznačují potenciální nedostatky v informovanosti a školení žáků v oblasti krizové připravenosti. Posílení osvěty a pravidelný nácvik mimořádných situací by mohly významně přispět ke zvýšení bezpečnostního povědomí ve škole.

Otázka č. 7: Učili jste se ve škole, jak se zachovat v krizové situaci (např. cvičná evakuace)?

Graf č. 5: Informovanost žáků o postupu při mimořádné situaci⁸⁵

Otázka č. 7 zjišťovala, zda byli žáci ve škole seznámeni s tím, jak se zachovat v krizové situaci. Výsledky ukazují, že 43,8 % respondentů se takové situaci věnovalo

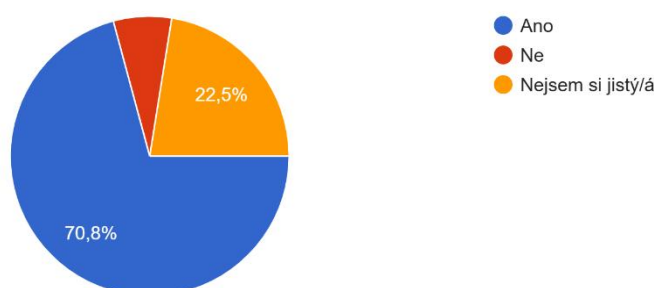
⁸⁴ Vlastní zdroj.

⁸⁵ Vlastní zdroj.

opakovaně, zatímco 48,3 % uvedlo, že pouze jednou. Malá část žáků si nepamatuje, že by k tomu došlo (6,7 %), a 1,1 % dokonce uvedlo, že žádné poučení neproběhlo. Tato data ukazují, že i když většina žáků nějakou formu instruktáže absolvovala, téměř polovina z nich ji zažila pouze jednorázově, což může snižovat efektivitu osvojení potřebného postupu v krizových situacích. Pravidelné opakování a praktický nácvik se tedy jeví jako důležitý krok ke zvýšení připravenosti žáků.

Otázka č. 8: Víš, kdo je ve škole zodpovědný za bezpečnost (např. školník, učitel, ředitel)?

Graf č. 6: povědomí za zajištění bezpečnosti ve škole⁸⁶

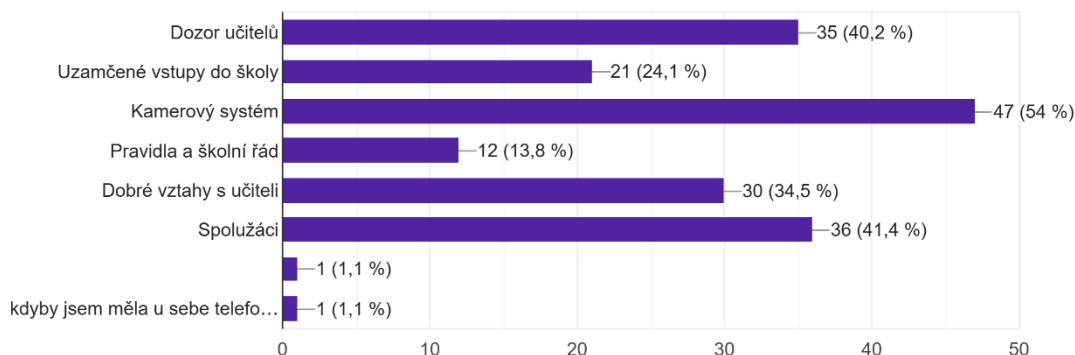

Otázka č. 8 zjišťovala, zda žáci vědí, kdo je ve škole odpovědný za zajištění bezpečnosti. Z odpovědí vyplývá, že 70,8 % respondentů tuto informaci zná, 22,5 % uvedlo, že neví, a 6,7 % uvedlo, že ne. Přestože většina žáků má povědomí o tom, kdo zodpovídá za bezpečnostní opatření ve škole, téměř třetina žáků vykazuje neznalost nebo nejistotu v této oblasti. To může naznačovat nedostatečnou komunikaci bezpečnostních rolí ve škole směrem k žákům, a zároveň poukazuje na prostor pro zlepšení v oblasti informovanosti a posilování důvěry v odpovědné osoby.

⁸⁶ Vlastní zdroj.

Otázka č. 9: Které z těchto věcí ti pomáhají cítit se ve škole bezpečně?

Graf č. 7: Faktory podporující pocit bezpečí ve škole⁸⁷

Graf č. 7 znázorňuje faktory, které podle žáků přispívají k jejich pocitu bezpečí ve škole. Nejvíce žáků (54 %) označilo kamerový systém, což může svědčit o důvěře v technická bezpečnostní opatření. Významnou roli hrají také mezilidské vztahy – 41,4 % respondentů uvedlo spolužáky a 34,5 % dobré vztahy s učiteli. Dozor učitelů považuje za důležitý prvek bezpečí 40,2 % žáků. Naopak pravidla a školní řád nebo uzamčené vstupy do školy byly vnímány jako méně podstatné. Výsledky ukazují, že kromě technických opatření je pro žáky důležitá také sociální atmosféra školy.

Otázka č. 10 Co by podle tebe mohlo zvýšit bezpečnost ve škole? (Napiš stručně svůj nápad)

Graf č. 8: Podměty k posílení bezpečnosti z pohledu žáků⁸⁸

Otázka č. 10 se zaměřovala na návrhy žáků, co by podle jejich názoru mohlo přispět ke zvýšení bezpečnosti ve škole. Mezi nejčastěji uváděná opatření patřila možnost

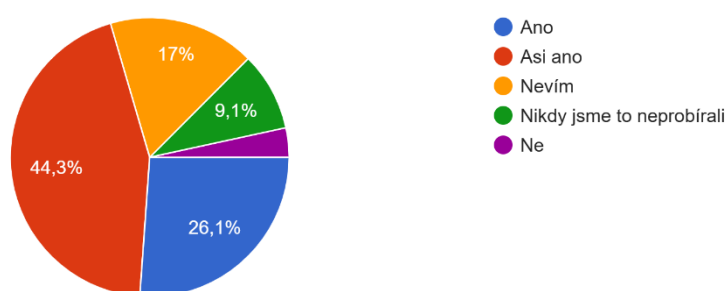
⁸⁷ Vlastní zdroj.

⁸⁸ Vlastní zdroj.

používání mobilního telefonu (26,1 %), který žáci pravděpodobně vnímají jako prostředek pro rychlé přivolání pomoci a zvýšený dozor (23,2 %). Shodně po 17,4 % respondentů daly podnět pro zavedení většího počtu kamer a zvýšení kontroly osob při vstupu do školy. Dohled policie doporučilo 13 % žáků.

Otázka č. 11: Víš, kde by ses schoval/a, kdyby do školy vnikl někdo nebezpečný?

Graf č. 9: Přípravenost žáků o možnosti úkrytu ⁸⁹

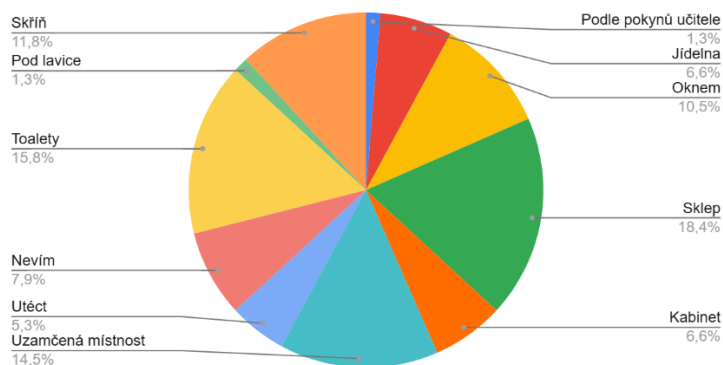

Otázka č. 11 zjišťovala, zda žáci vědí, kde by se ukryli v případě, že by do školy vnikl někdo nebezpečný. Z odpovědí vyplývá, že 26,1 % respondentů ví, kam by se schovali, a 44,3 % uvedlo, že by to „asi“ věděli. Naopak 17 % žáků odpovědělo, že neví, a 9,1 % uvedlo, že tuto situaci ve škole nikdy neprobírali. 3,4 % by vůbec nevědělo, kam se ukrýt. Tato zjištění ukazují, že přibližně třetina žáků postrádá jistotu nebo instrukce v případě výskytu krizové situace. Škola by se tak měla více zaměřit na praktickou přípravu žáků na možnost ukrytí a posílit informovanost v oblasti řešení ohrožení.

⁸⁹ Vlastní zdroj.

Podotázka k otázce č. 11: Pokud víš, kde by ses schoval/a, kdyby do školy vnikl někdo nebezpečný, kam?

Graf č. 10: Kam by se žáci ukryli při vniknutí nebezpečné osoby⁹⁰

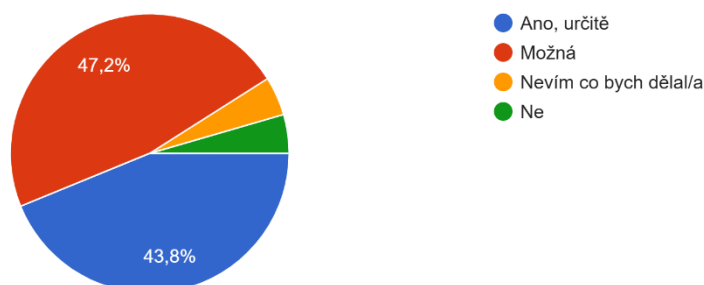
Podotázka k otázce č. 11 zjišťovala, kam konkrétně by se žáci ukryli v případě, že by do školy vnikla nebezpečná osoba. Nejčastěji uváděným místem byl sklep (18,4 %), následovaný toaletami (15,8 %) a uzamykatelnou místností (14,5 %). Dále se objevovaly odpovědi jako skříň (11,8 %) a útěk oknem (10,5 %). Do kabinetu a jídelny by se ukrylo shodně 6,6 % žáků. Pouze 1,3 % by se schovalo pod lavici a stejné procento uvedlo, že by se řídili pokyny učitele.

Někteří žáci doplnili, že by jejich volba záležela na tom, zda by byli v dané situaci sami, nebo s někým. Přestože je útěk oknem poměrně častou volbou, žáci si ne vždy uvědomují, že v okamžiku útoku nemusí být v blízkosti okna ani v patře, odkud by byl útěk bezpečný. Toalety byly často zmiňovány pro možnost uzamčení, sklep pak pro své umístění v podzemí, které evokuje větší ochranu. Tyto odpovědi ukazují, že žáci vnímají některé prostory jako relativně bezpečné, ale zároveň nemusejí plně zohledňovat reálné možnosti pohybu a úniku v krizové situaci.

⁹⁰ Vlastní zdroj.

Otázka č. 12: Kdybys si všiml/a podezřelé osoby (např. cizí člověk na chodbě), řekl/a bys to někomu?

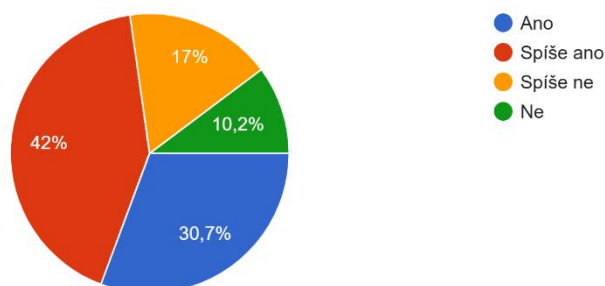
Graf č. 11: Postoj žáků k oznamování podezřelé osoby⁹¹

Otázka č. 12 zjišťovala, zda by žáci informovali někoho ze školního personálu v případě, že by si všimli podezřelé osoby. Z odpovědí vyplývá, že 43,8 % žáků by tuto skutečnost určitě nahlásilo, zatímco 47,2 % uvedlo, že možná. Naopak 4,5 % respondentů neví, jak by se v takové situaci zachovalo, a 4,5 % by to nikomu neřeklo. Ačkoli většina žáků by byla ochotná podezřelou situaci oznámit, téměř polovina si tím není jistá, což ukazuje na rezervy v oblasti komunikace, důvěry a jasného nastavení postupů v případě mimořádných událostí.

Otázka č. 13: Máš pocit, že bys mohl/a mluvit s učitelem nebo jiným dospělým ve škole, kdybys měl/a strach o svou bezpečnost?

Graf č. 12: Důvěra žáků ve školní personál při pocitu ohrožení⁹²

Otázka č. 13 zjišťovala, zda by se žáci mohli svěřit učiteli nebo jinému dospělému ve škole, pokud by měli strach o svou bezpečnost. Z odpovědí vyplývá, že 30,7 %

⁹¹ Vlastní zdroj.

⁹² Vlastní zdroj.

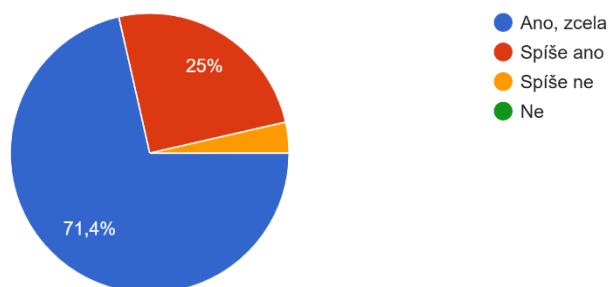
respondentů by se určitě svěřilo a 42 % uvedlo, že spíše ano. Naopak 17 % žáků odpovědělo „spíše ne“ a 10,2 % uvedlo, že by se nesvěřili vůbec. Přestože většina žáků vykazuje důvěru ve školní personál, více než čtvrtina respondentů by se se svými obavami pravděpodobně nesvěřila. To ukazuje na důležitost posilování bezpečného a otevřeného prostředí, kde by žáci cítili oporu a jistotu při sdílení svých obav.

7.4 Dotazníkové šetření pro zaměstnance

Otázky č. 1–3 se zaměřovaly na základní demografické údaje respondentů. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 86,7 % žen a 13,3 % mužů. Z hlediska pracovní pozice působí 76,7 % respondentů na škole jako učitelé, 10 % jako asistenti pedagoga, 6,7 % jako vychovatelé a dalších 6,7 % jako neučitelský personál. Co se týče délky působení na škole, polovina respondentů tedy 50 % pracuje na ZŠ déle než 10 let, zatímco 16,7 % uvedlo působení v délce 1 – 5 let, 16,7 % v rozmezí 6 –10 let a 16,7 % působí na škole méně než jeden rok.

Otázka č. 4: Cítíte se v areálu školy bezpečně?

Graf č. 13: Pocit bezpečí z pohledu zaměstnanců⁹³

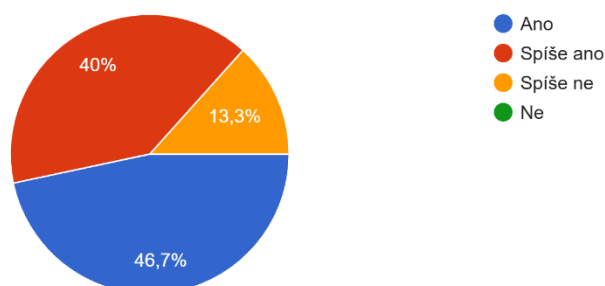

Otázka č. 4 zjišťovala, zda se respondenti cítí bezpečně v areálu školy. Většina odpovědí byla výrazně pozitivních – 71,4 % dotázaných uvedlo, že se cítí zcela bezpečně, a 25 % zvolilo možnost „spíše ano“. Pouze malé procento 3,6 % uvedlo „spíše ne“ a nikdo se necítí zcela nebezpečně. Tato data potvrzují, že celkové vnímání bezpečnosti ze stran zaměstnanců v prostorách školy je velmi vysoké a nevykazuje závažné nedostatky. Přesto je vhodné drobné rezervy nepodceňovat a zajistit, aby i mírné obavy jednotlivců byly zohledněny v rámci preventivních opatření.

⁹³ Vlastní zdroj.

Otázka č. 5: Myslíte si, že je škola dostatečně chráněna proti vnějším hrozbám (např. neoprávněnému vstupu, násilným útokům apod.)?

Graf č. 14: Zabezpečení školy proti vnějším hrozbám⁹⁴

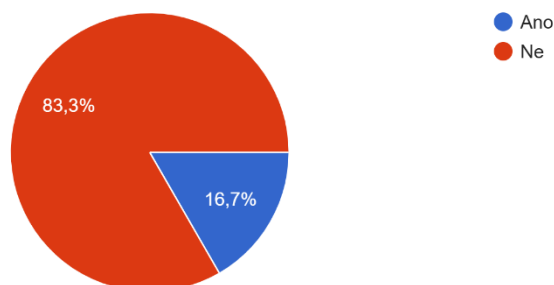

Otázka č. 5 se zaměřovala na to, zda zaměstnanci vnímají školu jako dostatečně chráněnou proti vnějším hrozbám, jako je neoprávněný vstup či násilné útoky. Celkem 46,7 % respondentů uvedlo, že školu považují za dostatečně chráněnou, a 40 % odpovědělo „spíše ano“. Naopak 13,3 % respondentů zvolilo odpověď „spíše ne“ a žádný z respondentů nevyjádřil naprostou nedůvěru (odpověď „ne“ se nevyskytla). Z těchto výsledků vyplývá, že i když převažuje pozitivní vnímání zabezpečení školy, část respondentů má o úrovni zabezpečení pochybnosti. To naznačuje potřebu zaměřit se na posílení preventivních a ochranných opatření vůči vnějším rizikům, ale také na zviditelnění stávajících bezpečnostních prvků tak, aby byly srozumitelné a přehledné. Tímto Hypotézu H1 nelze jednoznačně potvrdit. Z výpovědí zaměstnanců vyplývá, že většina z nich školu vnímá jako dostatečně nebo spíše dostatečně chráněnou. Naproti tomu 13,3 % respondentů vyjádřilo mírné pochybnosti, avšak nikdo neoznačil školu za zcela nechráněnou.

⁹⁴ Vlastní zdroj.

Otázka č. 6: Setkal/a jste se někdy s mimořádnou situací, která narušila chod školy (např. evakuace, narušení objektu, hrozba násilí)?

Graf č. 15: Zkušenost zaměstnanců s mimořádnou situací⁹⁵

Otázka č. 6 byla zaměřena na zjištění, zda se zaměstnanci školy někdy setkali s mimořádnou situací, která narušila běžný chod školy, jako je evakuace, narušení objektu nebo hrozba násilí. Z výsledků vyplývá, že 16,7 % zaměstnanců takovou situaci zažilo, zatímco 83,3 % nikoli. Ačkoliv se většina pracovníků s mimořádnou situací nesetkala, výskyt reálné zkušenosti u části personálu potvrzuje, že krizové události nejsou zcela hypotetické a měly by být zahrnuty do pravidelného školení i plánování preventivních opatření.

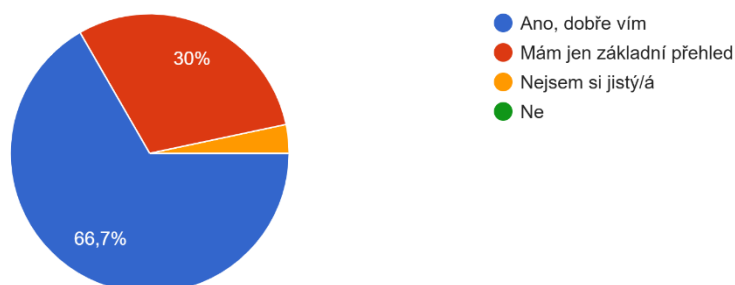
Podotázka k otázce č. 6: Pokud jste odpověděl/a na otázku č. 6 ‚ano‘, popište prosím stručně danou situaci.

K podotázce k otázce č. 6 se vyjádřilo celkem pět respondentů. Tři z nich uvedli, že se setkali s mimořádnou situací ve formě nácviku evakuace při požáru. Jeden respondent uvedl, že byli seznámeni s postupy na základě výstražných e-mailů. Poslední z odpovědí zmiňovala situaci, kdy byly hlášeny útoky na školy – i tehdy byla věnována pozornost možnému postupu. Odpovědi tedy ukazují, že zaměstnanci mají zkušenosti zejména s preventivními nebo informativními formami reakce na hrozby.

⁹⁵ Vlastní zdroj.

Otázka č. 7: Máte přehled o tom, jak postupovat v případě ohrožení (např. evakuace, útok, požár)?

Graf č. 16: Povědomí o krizových postupech při ohrožení⁹⁶

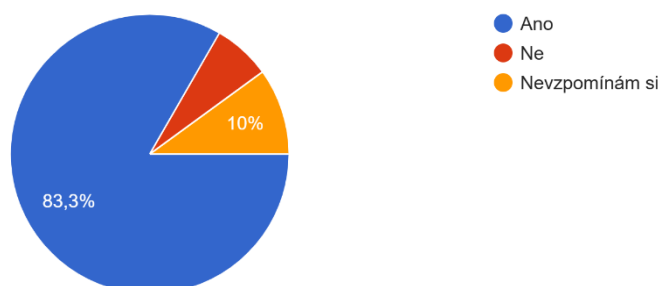

Otázka č. 7 zjišťovala, zda mají zaměstnanci školy povědomí o tom, jak postupovat v případě krizového ohrožení, jako je evakuace, požár nebo útok. Výsledky ukazují, že 66,7 % respondentů má v této oblasti dobré znalosti, dalších 30 % uvedlo, že má alespoň základní přehled, a 3,3 % si nebylo jistých. Nikdo z dotázaných nezvolil odpověď „ne“. Z toho vyplývá, že většina zaměstnanců se cítí být krizově orientována, přesto však malá část vykazuje nejistotu. To naznačuje prostor pro cílené doplňující proškolení či pravidelné opakování bezpečnostních protokolů, zejména s důrazem na praktické cvičení.

⁹⁶ Vlastní zdroj.

Otázka č. 8: Byli jste v posledních dvou letech školeni v oblasti bezpečnosti nebo krizových situací?

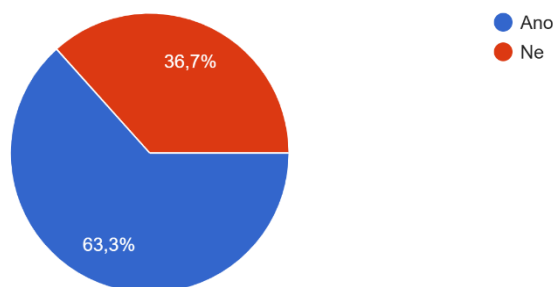
Graf č. 17: Školení v oblasti bezpečnosti⁹⁷

Otázka č. 8 zjišťovala, zda zaměstnanci školy absolvovali v posledních dvou letech školení v oblasti bezpečnosti nebo krizového řízení. Výsledky ukazují, že 83,3 % respondentů uvedlo, že školení absolvovali, 6,7 % nikoli a 10 % si nedokáže vzpomenout. Tato data naznačují, že většina zaměstnanců má aktuální školení v oblasti bezpečnosti, nicméně určitý prostor pro zlepšení stále existuje. Nejen formální účast, ale i kvalita a praktická aplikace školení by měly být pravidelně vyhodnocovány, aby byly zajištěny skutečné kompetence pracovníků při řešení krizových situací.

Otázka č. 9: Účastnili jste se někdy modelové situace (náviku) pro případ ohrožení?

Graf č. 18: Účastnství modelové situace pro případ ohrožení⁹⁸

Následující otázka se zaměřovala na to, zda se zaměstnanci školy někdy účastnili modelové situace pro případ ohrožení. Z odpovědí vyplývá, že 63,3 % respondentů má s tímto typem praktické přípravy zkušenost, zatímco 36,7 % nikoli. Tato data ukazují, že

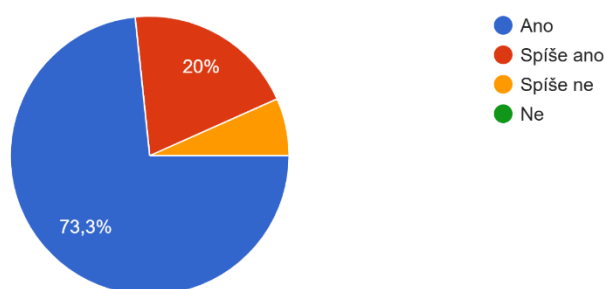
⁹⁷ Vlastní zdroj.

⁹⁸ Vlastní zdroj.

přibližně třetina zaměstnanců se dosud nezapojila do praktického nácviku krizové situace, což může negativně ovlivnit jejich reakční schopnosti v reálném případě ohrožení. Pravidelná účast a samotná realizace nácviků je proto nezbytná pro upevnění postupů a posílení kolektivní připravenosti celého personálu.

Otázka č. 10: Má podle Vás škola dostatečně funkční zabezpečení (např. kamerový systém, kontrola vstupu, školní řád, spolupráce s policií)?

Graf č. 19: dostatečnost funkčního zabezpečení⁹⁹

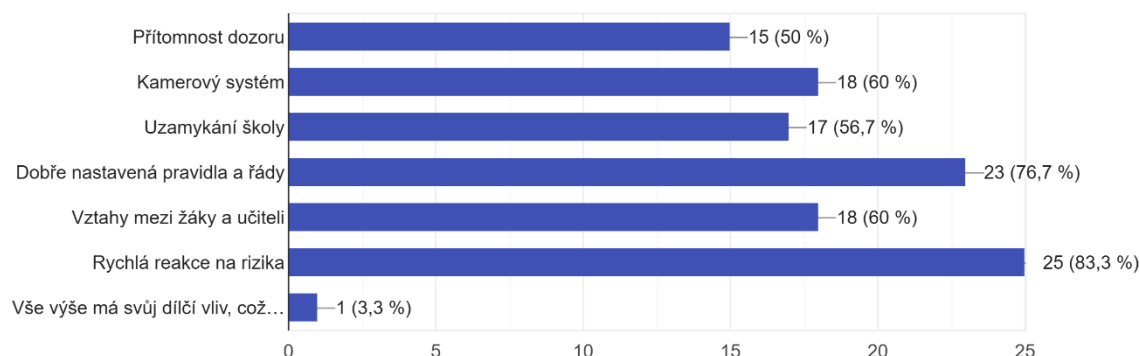

Otázka č. 10 zjišťovala, zda zaměstnanci považují školu za dostatečně zabezpečenou z hlediska technických a organizačních opatření, jako je kamerový systém, kontrola vstupu nebo spolupráce s policií. Celkem 73,3 % respondentů odpovědělo kladně, dalších 20 % zvolilo „spíše ano“ a 6,7 % vyjádřilo mírné pochybnosti („spíše ne“). Žádný zaměstnanec nezvolil odpověď „ne“. Výsledky ukazují vysokou důvěru personálu v současná opatření školy, přičemž jen malá část vykazuje rezervy. Tyto výsledky mohou být považovány za pozitivní signál, ale zároveň ukazují na potřebu nepolevit v důslednosti kontrolních mechanismů a preventivních opatření.

⁹⁹ Vlastní zdroj.

Otázka č. 11: Co podle Vás nejvíce může přispět k bezpečnosti školy?

Graf č. 20: Doporučení k bezpečnosti školy¹⁰⁰

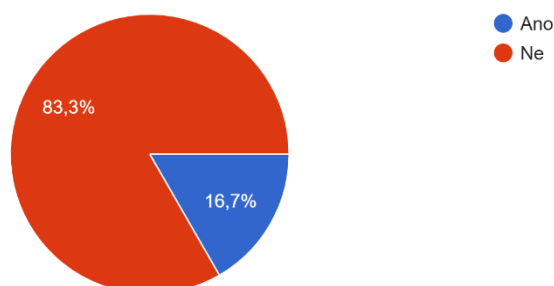

Otázka č. 11 zjišťovala, jaká opatření považují zaměstnanci školy za nejdůležitější pro zvýšení bezpečnosti. Nejčastěji zmiňovaným prvkem byla schopnost rychlé reakce na rizika (83,3 %), následovaná dobře nastavenými pravidly a řády školy (76,7 %). Významný podíl respondentů dále přikládal důležitost technickému zabezpečení – kamerovým systémům (60 %) a možnosti uzamykání školy (56,7 %). Stejnou důležitost jako technice připisovali také kvalitě vztahů mezi žáky a učiteli (60 %). Přítomnost dozoru považovala za podstatnou polovina respondentů. Tato data ukazují, že zaměstnanci vnímají bezpečnost jako kombinaci technických, organizačních a mezilidských faktorů, přičemž důraz kladou nejen na prevenci, ale i na rychlou a efektivní reakci v případě hrozby.

¹⁰⁰ Vlastní zdroj.

Otázka č. 12: Vnímáte nějaké slabé místo v ochraně školy (např. špatně zabezpečený vchod, nedostatek informací apod.)?

Graf č. 21: Slabá místa v ochraně školy¹⁰¹

Otázka č. 12 zjišťovala, zda zaměstnanci školy vnímají v systému ochrany školy nějaká slabá místa. Naprostá většina respondentů (83,3 %) žádné nedostatky nevnímá, zatímco 16,7 % označilo, že určité slabiny existují. Tato data ukazují, že převládá důvěra zaměstnanců v bezpečnostní nastavení školy. Současně však odpovědi části respondentů upozorňují na to, že bezpečnostní politika školy nemusí být vnímána jako bezchybná a je vhodné průběžně ověřovat nejen funkčnost jednotlivých opatření, ale i otevřeně komunikovat o možných rizicích.

Podotázka k otázce č. 12: Pokud jste na otázku č. 12 odpověděl/a ano, uveďte, prosím, jaké.

K podotázce k otázce č. 12 se vyjádřilo celkem 5 respondentů. Převážná většina z nich (4 osoby) upozornila na problém zabezpečení vchodů do školy. Jeden z respondentů konkrétně uvedl, že „ráno je vstup otevřen pro všechny,“ což může představovat bezpečnostní riziko v ranních hodinách. Jeden další podnět se týkal technického nedostatku – učebna po rekonstrukci nelze uzamknout. Tyto odpovědi poukazují na konkrétní místa a situace, které by bylo vhodné prověřit a případně technicky či organizačně upravit.

Otázka č. 13: Máte nějaký návrh na zlepšení bezpečnosti školy?

Bohužel žádný z pedagogů neměl návrhy na zlepšení bezpečnosti, ale valná většina uvedla, že vedení školy na ochraně rychle a intenzivně pracuje.

¹⁰¹ Vlastní zdroj.

8 Diskuse

Cílem této bakalářské práce bylo nejprve realisticky identifikovat a charakterizovat aktuální úroveň ochrany Základní školy v Březnici jako MC a následně navrhnout opatření vedoucí k optimalizaci jejího bezpečnostního systému. Na základě kombinace kvalitativního i kvantitativního výzkumu lze konstatovat, že škola disponuje základními strukturálními i organizačními prvky ochrany, avšak určité rezervy přetrvávají zejména v oblasti krizové připravenosti a praktické informovanosti žáků.

Z výsledků terénního šetření vyplynulo, že objekt školy je technicky dobře zabezpečen – areál je oplocen, vstupy do budovy jsou kontrolovány, kamerový systém pokrývá hlavní prostory a návštěvy jsou evidovány. Přesto se vyskytují určité slabiny, jako např. omezené pokrytí kamerami v některých částech budovy a absence formálně zpracovaného Plánu ochrany MC, který je považován za standardní dokument dle metodiky Ministerstva vnitra.

Autorka vytvořila následující tabulku, která shrnuje rizika, úroveň zabezpečení a kontrolní opatření pro různé typy místností ve škole. Z výsledků je patrné, že škola klade důraz především na ochranu vstupních míst, zatímco vnitřní prostory, kde se mohou odehrávat konfliktní situace, zůstávají méně zabezpečené a bez přímého dohledu.

Typ místnosti	Hlavní vstup	Únikové východy	Chodby	Šatny
Riziko	Vstup neoprávněných osob	Vstup neoprávněných osob	Konflikty mezi žáky	Konflikty mezi žáky
Úroveň zabezpečení	3	3	2	2
Kontrola	Zvonek, vrátnice Čip	Panic klika	Dozor	-
Úroveň bezpečnosti:	1- nejnižší		4- nejvyšší	

Tabulka č.1: Popis úrovně bezpečnosti¹⁰²

Kromě fyzického zabezpečení sehrává významnou roli i připravenost personálu a žáků. Z rozhovorů a dotazníkového šetření vyplynulo, že většina zaměstnanců zná

¹⁰² Vlastní zdroj.

základní krizové postupy a podstoupila školení, avšak téměř třetina z nich se nikdy neúčastnila modelového nácviku krizové situace. Cvičení simulující útok aktivního střelce dosud neproběhlo, což představuje potenciální mezeru v praxi. Žáci vnímají prostředí školy jako relativně bezpečné, avšak plný pocit bezpečí má pouze 37,5 % z nich. Obavy z nebezpečné situace ve škole uvedlo téměř 54 % žáků, což může ukazovat na nedostatečnou osvětu nebo chybějící komunikaci o tom, jak škola řeší bezpečnostní hrozby.

Z výsledků dotazníkového šetření mezi žáky vyplynulo, že za nejméně bezpečné prostory považují především chodby toalety šatny a vstupní prostory školy. Tyto prostory bývají často méně kontrolované a vyskytuje se zde větší množství osob, což může žákům navozovat pocit ohrožení. Vnímání rizikovosti ze strany žáků právě na tyto konkrétní místa poukazuje na potřebu důslednějšího pedagogického dohledu, zejména během přestávek a v ranních hodinách.

Podotázka zaměřená na konkrétní místa úkrytu při vniknutí nebezpečné osoby ukázala, že žáci sice mají určitou představu o tom, kam by se v takové situaci uchýlili, avšak jejich volby nejsou vždy v souladu s reálnými možnostmi či doporučenými postupy. Nejčastěji uváděná místa, jako je sklep, toalety nebo uzamykatelná místnost, sice poskytují pocit bezpečí, ale jejich dostupnost v daný okamžik může být omezená. Výrazná část žáků zvolila také útěk oknem, aniž by zohlednili, zda je takový únik vůbec bezpečný. Pouze minimum žáků uvedlo, že by se řídili pokyny učitele, což naznačuje prostor pro systematické vzdělávání v oblasti krizového chování. Výsledky tak poukazují na nutnost zvýšit informovanost žáků o vhodných postupech, a zároveň vést praktická cvičení, která jim pomohou lépe si představit a nacvičit správné reakce v konkrétním prostředí školy.

Z pohledu zaměstnanců školy byly jako slabé místo nejčastěji označeny vchody do školy, zejména v souvislosti s ranním režimem vstupu. Přestože je vstupní prostor vybaven kamerou a elektronickým zvonkem, identifikace a účel vstupu návštěvníka je často řešena až po jeho příchodu na vrátnici, což může být v případě nebezpečné osoby pozdě. Tento prvek byl identifikován jak v rámci podrobných komentářů zaměstnanců, tak v rámci autorova vlastního terénního šetření. Současné nastavení vstupního režimu tedy vykazuje znaky základní kontroly, ale postrádá předběžnou verifikaci účelu návštěvy ještě před fyzickým vstupem do objektu.

Za pozitivní lze označit nastavený pedagogický dohled, otevřenou atmosféru ve škole a pravidelnou spolupráci s městskou policií. V oblasti mezilidské komunikace však byla identifikována určitá nejistota – téměř 27 % žáků by se se svým strachem nesvěřilo žádnému dospělému ve škole, což poukazuje na nutnost posílit důvěru mezi žáky a zaměstnanci.

Zaměstnanci školy se shodují, že klíčovými prvky zajištění bezpečnosti jsou rychlá reakce na rizika, kvalitní vnitřní pravidla a kamerový systém. Současně však 16,7 % z nich vnímá konkrétní slabá místa, přičemž častým tématem je volně přístupný vstup v ranních hodinách.

Na základě všech zjištěných dat lze konstatovat, že škola má vytvořený solidní rámec pro ochranu MC, nicméně k jeho optimalizaci by bylo vhodné:

- dopracovat oficiální Plán ochrany měkkého cíle,
- zavést pravidelné nácviky i na méně obvyklé scénáře (např. útok aktivního útočníka),
- posílit informovanost žáků o postupech při ohrožení a odpovědných osobách,
- zvyšovat důvěru mezi žáky a školním personálem v oblasti bezpečnostní komunikace,
- zpřísnění režimu vstupu do školy – zavedení povinnosti sdělit účel návštěvy již při kontaktu přes zvonek (např. prostřednictvím obousměrné komunikace nebo audio systému) ještě před umožněním vstupu do budovy. Dále lze zvážit zajištění předsíně/vstupního filtru, kam by návštěvník vstoupil, aniž by měl přístup do dalších částí školy, dokud není identifikován,
- zvýšení dohledu v rizikových prostorách – zejména v ranních hodinách a během přestávek by měl být posílen pedagogický dozor v místech, která žáci označili za nejméně bezpečná (toalety, chodby, šatny). Možností je i rotační systém kontrol nebo přítomnost školního asistenta v těchto zónách.

Na základě výše uvedených návrhů lze potvrdit hypotézu H2, podle níž je možné navrhnout konkrétní a reálně realizovatelná opatření vedoucí k optimalizaci systému ochrany MC Základní školy v Březnici. Tímto je současně naplněn vedlejší cíl bakalářské práce, tedy formulovat opatření zaměřená na prevenci potenciálních kriminálních hrozeb

v prostředí školy. Navržená doporučení vycházejí z konkrétních zjištění výzkumné části a reflektují jak názory zaměstnanců, tak žáků i terénního šetření.

Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala problematikou ochrany měkkých cílů se zaměřením na konkrétní případ Základní školy v Březnici na Příbramsku. Cílem práce bylo zhodnotit současnou úroveň ochrany školy jako MC v kontextu možných bezpečnostních a kriminálních hrozeb a následně navrhnout konkrétní opatření k optimalizaci bezpečnostního systému školy.

Teoretická část práce vymezila základní pojmy související s měkkými cíli, analyzovala charakteristiku hrozeb a představila principy systému ODRA (Odstrašení, Detekce, Reakce, Absorpce). Dále se blíže zaměřila na ochranu škol jako měkký cíl. Praktická část byla postavena na kombinaci kvalitativních a kvantitativních metod – zahrnovala dotazníková šetření mezi žáky a zaměstnanci školy, rozhovor s vedením školy a také terénní pozorování.

Z výsledků empirického šetření vyplynulo, že většina žáků se ve škole cítí alespoň částečně bezpečně, avšak jen menšina uvádí pocit úplného bezpečí. Podobně i zaměstnanci vnímají školu jako převážně zabezpečenou, nicméně identifikují riziková místa, jako jsou vstupy do budovy, šatny a některé vnitřní prostory. Bylo zjištěno, že v oblasti režimu vstupu do školy a přehlednosti bezpečnostních pravidel existují určité mezery. Opatření, která škola aplikuje, jsou funkční, ale ne vždy dostatečně komunikována či vyhodnocována.

Na základě získaných dat byl naplněn hlavní cíl bakalářské práce, neboť se podařilo identifikovat a charakterizovat aktuální úroveň ochrany MC. Hypotéza H1 byla částečně zamítnuta, protože se ukázalo, že současná úroveň ochrany je zcela postačující a vykazuje jen částečné nedostatky zejména v oblasti prevence neoprávněného vstupu a krizové informovanosti žáků. Hypotéza H2 byla potvrzena, neboť se podařilo formulovat reálná a proveditelná opatření pro zvýšení bezpečnosti školy. Tím byl zároveň naplněn vedlejší cíl práce, který spočíval v návrhu konkrétních preventivních a organizačních kroků, jež mohou přispět ke snížení rizika potenciálních hrozeb.

Mezi navržená opatření patří především zpřesnění vstupního režimu včetně lepší evidence a kontroly návštěv, posílení pedagogického dohledu v rizikových prostorách, zvýšení informovanosti žáků o krizových postupech a systematické opakování nácviků mimořádných událostí. Pozornost byla věnována i vnímání konkrétních prostor – například vchody a šatny byly zaměstnanci vnímány jako slabá místa, zatímco žáci

uváděli, že by se v případě útoku ukryli do sklepa nebo na toalety, což svědčí o omezeném povědomí o bezpečném pohybu během incidentu.

Závěrem lze konstatovat, že problematika ochrany měkkých cílů na školách zůstává aktuální a vyžaduje komplexní přístup spojující technická, organizační a vzdělávací opatření. Výsledky této práce mohou sloužit jako podklad pro praktické kroky vedení školy a současně přispívají k širší diskusi o bezpečnostní kultuře v českých školských zařízeních.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ANDOR, Š. *Jak přežít násilný útok*. 3. Praha: Autreo, 2024. 128 s. ISBN 9788088436126.
2. BALABÁN, M.; PERNICA, B. a KOLEKTIV. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Karolinum, 2015. 320 s. ISBN 978-80-246-3150-9.
3. BENNETT, B. *Understanding, Assessing, and Responding to Terrorism*. New Jersey: John Wiley & Sons, 2007. 512 s. ISBN 2006030755.
4. HORFEITER, L.; BEREZUTSKYI, V.; FIGULI, L. a, Z. *Soft Target Protection Theoretical Basis and Practical Measures*. Springer, 2018. 378 s. ISBN 978-94-024-1757-9.
5. HRINKO, M. a KOLEKTIV. *Prvosledové hlídky policie v systému ochrany měkkých cílů*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 202 s. ISBN 9788073809317.
6. J. FAGEL, M. a HESTERMAN, J. *Soft Targets and Crisis Management*. Routledge, 2020. 524 s. ISBN 9780367596095.
7. KOLÁŘ, Z a Kolektiv. *Výkladový slovník z pedagogiky*. Praha: GRADA Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-3710-2.
8. KOLEKTIV. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-427-5.
9. KOVAŘÍKOVÁ, M. *Krizové situace ve škole*. Praha: GRADA Publishing, 2020. 128 s. ISBN 8024727315.
10. NEVRKLA, J. a Kolektiv. *Měkké cíle identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. 133 s. ISBN 978-80-270-7066-4.
11. NOVOTNÝ, O a ZAPLETAL, J. *Kriminologie*. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. ISBN 80-86432-08-4.
12. SLADKÝ, L.; BREČKA, T. A. a KOL. *Manuál bezpečné školy*. Praha: Asociace bezpečná škola z.s, 2022. 90 s. ISBN 978-80-908515-2-8.
13. TRUMP, K. *Proactive school security and emergency preparedness planning*. California: Thousand Oaks, 2011. 329 s. ISBN 9781412974318.
14. VEGRICHTOVÁ, B. a Kol. *Terorismus a radikalizace v České republice*. Praha: Grada Publishing, 2022. 280 s. ISBN 978-80-271-6709-8

15. WOOLF, A. *Terrorism*. New York: The Rosen Publishing Group, 2011. 48 s. ISBN 9781448818815.

Elektronické zdroje

1. *Francie vzpomíná na oběti teroristů*. Online. IROZHLAS. 2023. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/francie-terorismus-listopad-2015-ucteni-pamatky_2311131314_trs. [cit. 2025-06-04].
2. *Lékař najel na vánočním trhu v Magdeburku do lidí*. Online. IDNES.cz. 2024. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/nemecko-magdeburk-utok-vanocni-trhy-ridic-najel-vjel.A241220_195638_zahranicni_remy. [cit. 2025-06-04].
3. *Nezasáhl, aby ho nenařkli z rasismu*. Online. IDnes.cz. 2021. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/manchester-teroristicky-utok-abedi-ochranka-selhani-policie-britanie-pochybeni-bomba.A210618_173143_zahranicni_jhr. [cit. 2025-06-04].
4. *Sandy Hook Elementary School shooting*. Online. Britannica. 2012. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/Sandy-Hook-Elementary-School-shooting>. [cit. 2025-06-04].
5. *Statistické údaje za celý rok 2024*. Online. HZS ČR. 2024. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/statisticke-udaje-za-cely-rok-2024.aspx>. [cit. 2025-06-13].
6. *Student attacks teacher at Monte Vista High School*. Online. 2025. Dostupné z: https://www.nbcbayarea.com/news/local/student-attacks-teacher-monte-vista-high-danville/3815082/?utm_source=chatgpt.com. [cit. 2025-06-04].
7. *Španělsko si připomíná pět let od krvavých útoků*. Online. IDnes.cz. 2009. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/spanelsko-si-pripomina-pet-let-od-krvavych-utoku-na-madridske-vlaky.A090310_153059_zahranicni_zra. [cit. 2025-06-04].
8. *Terorismus a ochrana měkkých cílů*. Online. Bezpečnost. Praha. eu. 2023. Dostupné z: <https://bezpecnost.praha.eu/clanky/terorismus>. [cit. 2025-06-04].
9. *Utíkej, schovej se, bojuj!* Online. Policie České republiky. 2017. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/utikej-schovej-se-bojuj.aspx>. [cit. 2025-06-04].
10. *Útok na nádraží v Hamburku*. Online. IDNES.cz. 2025. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/nemecko-hamburk-utok-zena-nuz-zraneni.A250523_191550_zahranicni_Ichuc. [cit. 2025-06-04].

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (tiskový zákon). In. Sbírka zákonů, Česká republika. 2009
2. ČESKO. Zákon č. 561/2004 sb. Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) (tiskový zákon). In. Sbírka zákonů, Česká republika. 2018.

Ostatní zdroje

- KALVACH, Z. *Základy ochrany měkkých cílů Metodika*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016.

Seznam zkratek

MC – Měkký cíl

ZŠ – Základní škola

Seznam tabulek a grafů

Graf č. 1: pocit bezpečí ve škole

Graf č. 2: Pocit obav z možného nebezpečí ve škole

Graf č. 3: Prostory školy označené žáky jako rizikové

Graf č. 4: Znalost postupu při mimořádné události

Graf č. 5: Informovanost žáků o postupu při mimořádné situaci

Graf č. 6: povědomí za zajištění bezpečnosti ve škole

Graf č. 7: Faktory podporující pocit bezpečí ve škole

Graf č. 8: Podměty k posílení bezpečnosti z pohledu žáků

Graf č. 9: Připravenost žáků o možnosti úkrytu

Graf č. 10: Kam by se žáci ukryli při vniknutí nebezpečné osoby

Graf č. 11: Postoj žáků k oznamování podezřelé osoby

Graf č. 12: Důvěra žáků ve školní personál při pocitu ohrožení

Graf č. 13: Pocit bezpečí z pohledu zaměstnanců

Graf č. 14: Zabezpečení školy proti vnějším hrozbám

Graf č. 15: Zkušenost zaměstnanců s mimořádnou situací

Graf č. 16: Povědomí o krizových postupech při ohrožení

Graf č. 17: Školení v oblasti bezpečnosti

Graf č. 18: Účastensví modelové situace pro případ ohrožení

Graf č. 19: dostatečnost funkčního zabezpečení

Graf č. 20: Doporučení k bezpečnosti školy

Graf č. 21: Slabá místa v ochraně školy

Schéma č. 1: Rizikové místo šatny

Schéma č. 2: Rizikové místo: toalety

Schéma č. 3: Rizikové místo: Chodby

Tabulka č.1: Popis úrovně bezpečnosti